

Sateenkaariperheet^{ry}

Toimintasuunnitelma 2015

Hallituksen vahvistama 27.9.2014

Sisältö

1.	Johdanto	3
2.	Vaikuttamistyö	4
2.1.	Perhepoliittiset tavoitteet 2015-2019	4
2.2.	Vaikuttamistyön toimenpiteet 2015	5
2.3.	Kaikkien perheiden Suomi-hanke 2013-2016	6
2.4.	Yhteistyöverkostojen kehittäminen.....	6
2.5.	Kansainvälinen vaikuttamistyö	7
3.	Ammatillisen työn kehittäminen ja tiedon tuottaminen	8
3.1.	Ammatillinen koulutus sateenkaariperheistä.....	8
3.2.	Sateenkaariperheiden perhevalmennuksen ja äitiyshuollon kehittäminen 2015-2017	9
3.3.	Sateenkaariperheiden lasten ja nuorten hyvinvointikartoitus 2014-2016	9
3.4.	Sateenkaariperheet perhehoitajiksi -hanke 2016-2019	10
3.5.	Perhe-, parisuhde- ja eroneuvonnan kehittäminen	10
3.6.	Sateenkaariperheiden hyvinvointia koskevat julkaisut.....	11
4.	Vertaistoiminta, perheiden tukeminen ja neuvonta	11
4.1.	Monimuotoista vertaistoimintaa perheille	11
	Miesten vertaistoimintaa kehitetään	11
	Koululaisten vertaistoimintaa kehitetään	12
	Vertaistoimintaa muille erityisryhmille	12
	Vapaaehtoisesti toteutettua paikallistoimintaa 14 paikkakunnalla	12
	Leirimuotoinen vertaistuki palvelee koko Suomea	15
	Parisuhteita voimistava vertaistoiminta ennalta ehkäisee ongelmia	16
	Eroauttaminen ja vanhemmuuden tukeminen eron jälkeen	16
	Perhesuhdekeskus	17
	Perheaikaa	17
4.2.	Vertaistoiminnan kehittämiseen panostetaan uuden työntekijän myötä	18
	Vapaaehtoisten virikeviikonloppu	19
	Vertaisohjaajien ja vapaaehtoisten koulutukset vuonna 2015	19
4.3.	Perheiden ja perhettä suunnittelevien neuvonta	20
	Sateenkaariperheiden perhevalmennus.....	20
	Miten lapsia tehdään? –tilaisuudet	21
4.4.	Yhteisöllinen ja kulttuurinen toiminta.....	21
	Kansainvälinen sateenkaariperhepäivä.....	21
	Pride-tapahtumiin perhesisältöjä	21
5.	Tukipalvelut	21
5.1.	Jäsenpalvelujen kehittäminen	21
5.2.	Viestintä.....	22
	Ulkoinen viestintä	22
	Sisäinen viestintä.....	22
5.3.	Hallinto	23
	Seuranta ja arviointi.....	23
	Henkilöstö.....	23
	Toimitilat	24
	Talous	24
LIITTEET	26	
	Tapahtumakalenteri.....	26
	Kaikkien perheiden Suomi -hankkeen tarkennettu toimintasuunnitelma vuodelle 2015	27
	Järjestön toiminnan kehittämisen ja rahoituksen suuntaviivoja 2015-2021	31
	Perhesuhdekeskus	34

1. Johdanto

Sateenkaariperheet ry on lastensuojelu- ja perhejärjestö, joka tekee

- Ihmisoikeustyötä
- Perhepolitiikan kehittämistyötä
- Lapsi-, nuoriso- ja perhetyötä
- Sosiaali-, terveys- ja koulutuspalveluiden kehittämistyötä
- Moninaisuuskasvatustyötä

Sateenkaariperheet ry kuuluu jäsenenä Lastensuojelun Keskusliittoon, Setaan, Sosteen, Parisuhdekeskus Kataja ry:hyn, Nelfaan (Network of European LGBT Families Association), Transgender Europeen ja Ilgaan (International LGBTI Association).

Yhdistyksen tarkoituksena on sääntöjensä mukaan toimia Suomen sateenkaariperheiden lasten ja vanhempien ja perhettä suunnittelevien sekä vanhemmuudesta, huoltajuudesta ja kasvattajuudesta kiinnostuneiden ihmisten kontaktifoorumina, tukiryhmänä, oikeuksien puolustajana, tiedonvälittäjänä ja edunvalvojana. Yhdistyksen tavoitteena on laajentaa ns. perinteistä perhekäsitystä. Perhe-käsitteen tulisi kattaa enemmän siitä moninaisuudesta, joka todellisuudessa on olemassa. Tavoitteena on vaikuttaa yhteiskunnalliseen päätöksentekoon silloin, kun käsiteltävänä on sateenkaariperheitä koskevia asioita. Ajatuksena on myös välittää asiallista ja paikkansapitävää tietoa koskien lesbo-, bi-, trans- ja homovanhempia ja heidän perheitään.

* * *

Vuonna 2015 vaikuttamistyön keskiössä ovat Suomen päättyvän hallituskauden lainsäädäntöhankkeiden saattaminen loppuun sekä huhtikuun eduskuntavaalit ja niihin liittyvä vaikuttamistyö. Uuden perhepoliittisen ohjelman mukaisesti nostetaan aiempaa vahvemmin esiin miesten ja useamman kuin kahden vanhemman perheiden tarpeita vaikuttamistyössä.

Vuoden 2015 uusina hankkeina käynnistetään Sateenkaariperheiden perhevalmennuksen ja äitiyshuollon kehittämishanke (TE-rahoitus) ja ammatillisen peruskoulutuksen kehittämishanke (OPH-rahoitus) yhteistyössä ison ammattikorkeakoulun kanssa. Kevään 2015 aikana valmistellaan toimintasuunnitelmat ja avustushakemukset perhehoidon kehittämishankkeelle (C-rahoitus) ja Perhesuhdekeskus-toiminnalle (Ak-rahoitus). Vanhoina hankkeina jatkavat koulutus-, Sateenkaariparit- ja Kaikkien perheiden Suomi -hankkeet.

Vuodelle 2015 haetaan rahoitusta kolmannen vakituisen työntekijän palkkaamiseen. Uuden vertaistoiminnan koordinaattorin myötä voidaan vastata esimerkiksi perhevalmennuksen, parisuhde- ja erotoiminnan, koululaisten toiminnan ja leiritoiminnan kysynnän kasvuun sekä tukea paikallistoiminnan vapaaehtoistyötä aiempaa paremmin. Uusina toimintamuotoina käynnistetään esimerkiksi sateenkaariperheiden miesten ja apilaperheiden tehostettu neuvonta, paikallistoimijoiden virikekurssit ja miesten perheleirit. Kaikki uudet toimintamuodot edellyttävät lisää henkilöresursseja.

2. Vaikuttamistyö

Yhteiskunnallinen vaikuttamistyö on yksi yhdistyksen kolmesta tärkeästä tehtävästä (ammattillisen työn kehittämisen ja vertaistoiminnan koordinoimisen ohella). Vaikuttamistyössä pyritään edistämään sateenkaariperheiden lasten ja vanhempien hyvinvointia mahdollisimman laajasti. Vaikuttamistyö on jatkuvan kehittämisen ja oppimisen aluetta. Erityisesti käynnissä oleva Kaikkien perheiden Suomi -hanke sekä kansainvälinen yhteistyö auttavat yhdistystä kehittämään omaa vaikuttamistyötään.

Pitkän aikavälin tavoitteet:

- Suomalainen yhteiskunta ja kulttuuri arvostavat kunkin perheen yksilöllistä perhe-elämää
- Jokaisen lapsen kasvua, perheen vanhemmuutta ja parin parisuhdetta tuetaan
- Suomalainen lainsäädäntö huomioi sateenkaariperheet yhdenvertaisesti oikeuksissa, velvollisuuksissa ja etuuksissa
- Lainsäätäjät huomioi perheiden moninaisuuden aina uutta lakia säätäessään
- Valtiovallalla on tarkkaa ja pitkäaikaista tutkimustietoa sateenkaariperheiden hyvinvoinnista ja tarpeista
- Sateenkaariperheiden hyvinvointia ja yhdenvertaisuutta seurataan ja edistetään koordinoitusti valtiovallan toimesta osana jatkuvaa ja hyvin resursoitua valtion seksuaali- ja sukupuolivähemmistöpolitiikkaa
- Sateenkaariperheiden yhdenvertaisuutta valvoo siihen nimetty viranomaisen, yhdenvertaisuusvaltuutettu.
- Seksuaalisen suuntautumisen, sukupuolen ja perheiden moninaisuutta esiin tuovaa moninaisuuskasvatusta tehdään julkisen ja kolmannen sektorin yhteistyönä
- Seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen hyvinvoinnin ja oikeuksien edistämistä ei ole jätetty muutaman pienen järjestön vastuulle vaan sitä tehdään koordinoitusti julkishallinnon ja hyvin resursoitun ja laaja-alaisen kolmannen sektorin toimesta.
- Julkisessa keskustelussa sateenkaariperheistä puhutaan asiallisesti
- Sateenkaariperheet ry on aktiivinen järjestö, joka jatkaa vaikuttamistyötään perhepolitiikassa, ja jolla on resursseja osallistua lastensuojelun kehitysohjelmaan ja koordinoitua laajaa ja laadukasta vertaistoimintaa.

2.1. Perhepoliittiset tavoitteet 2015-2019

Yhdistyksen vuosikokous asetti keväällä 2014 yhdistykselle seuraavat perhepoliittiset tavoitteet, silmällä pitäen huhtikuussa 2015 järjestettäviä eduskuntavaaleja. Ensimmäistä kertaa vuosikokous asetti perhepoliittisille tavoitteille myös kaksi painopistealuetta: miesten ja useamman kuin kahden vanhemman perheet.

- Valtionhallinnon toimintaohjelma seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen ihmisoikeuksien ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi
- Perhevapaat ja -etuudet tasapuolisiksi
 - a. Isyysvapaa miespareille ja etävanhemmille, useammalle kuin kahdelle
 - b. Äitiysvapaata vastaava vapaa miesparille
 - c. Naisparin isyysvapaata vastaava vapaa heti syntymästä
- Yhdenvertainen avioliitto
- Tapaamisoikeus voitava harkita kaikissa tilanteissa
- Useamman vanhemman juridinen vanhemmuus mahdollistettava
 - a. Perheen sisäisessä adoptiossa ei kenenkään tarvitse luopua vanhemmuudestaan
 - b. Lapsen voi tunnustaa eli selittää omakseen useampi kuin kaksi halukasta
- Vanhemmuuden määrittäminen olettaman ja tunnustamisen perusteella yhdenvertaiseksi
- Trans-ihmisten lapsiperhe-elämän haasteita purettava

- a. Translaissa olevasta transsukupuolisten lisääntymiskyvyttömyysvaatimuksesta ja naimattomuusvaatimuksesta on luovuttava välittömästi
- b. Transihmisten puolisoineen on saatava kaikki hedelmöityshoidot ja korvaukset yhdenvertaisilla perusteilla
- c. Transihmisten vanhemmuus tunnistettava oikein vanhemmuuslaissa
- d. Transtaustan turhaan paljastavat merkinnät väestö- ym. rekistereissä poistettava, muutettava tarvittaessa esim. vanhemmuuden kirjaamisessa käytettävää kieltä.
- Perheellistymismahdollisuuksien laajentaminen
 - a. Yhdenvertaiset hedelmöityshoidot ja hoitojen korvaukset
 - b. Rohkaistaan perheitä ja lastensuojelua lisäämään sijaishuollon perhehoitoa sateenkaariperheissä
 - c. Adoptioyhteistyötä etsittävä sellaisten ulkomaisten toimijoiden kanssa, jotka sijoittavat lapsia sateenkaariperheisiin
 - d. Edistetään apila- ja ystäväperheiden neuvontaa ja vanhemmuuskumppanien etsimistä
 - e. Säädetään kotimainen, syrjimätön sijaissyntyislaki
- Kaikkien perheiden Eurooppa
 - a. Sateenkaariperheiden vapaa liikkuvuus ja perhesuhteiden yhteinen tunnustaminen
 - b. Maahanmuutto- ja pakolaiskysymyksissä huomioitava sateenkaariperheet muiden perheiden tavoin
- Perhepalvelut kohtaavat sateenkaariperheet asiallisesti ja riittävään tietoon nojautuen
- Opetussuunnitelmat ja oppimateriaalit sisältävät tietoa perheiden moninaisuudesta sekä varhaiskasvatuksessa, yleissivistävässä että ammatillisessa koulutuksessa

2.2. Vaikuttamistyön toimenpiteet 2015

Vuoden 2015 aikana edistetään kaikkia perhepoliittisia tavoitteita. Eduskuntavaalit 2015 ja hallitusohjelmavaikuttaminen ovat toiminnan keskiössä. Erytisen tärkeää ja ajankohtaista vuonna 2015 on huomioida nykyisen hallituksen loppukauden lakiesitykset äitiys- ja translaeiksi, tapaamisoikeuksien laajentaminen, perheellistymismahdollisuuksien edistäminen, uuden yhdenvertaisuuslainsäädännön toimeenpano, perhevapaatyöryhmän työskentely ja valtionhallinnon hlbt-i-toimintaohjelman käynnistäminen.

Toimenpiteet vuonna 2015

- Luodaan hallitusohjelmatavoitteet perhepoliittisen ohjelman pohjalta
- Levitetään tietoa yhdistyksen eduskuntavaalitavoitteista kansanedustajaehdokkaille
- Tavataan päättäjiä ja esitellään yhdistyksen hallitusohjelmatavoitteita
- Kerätään tietoa ehdokkaiden kannoista asettamalla vaalikonekysymyksiä Emma&Elias -ohjelman vaalikoneeseen
- Osallistutaan Kaikkien perheiden Suomi -hankkeen eduskuntavaali- ja hallitusohjelmavaikuttamistyöhön, ks hankkeen toimintasuunnitelma liitteenä.
- Edistetään sateenkaariperheiden yhdenvertaisia hedelmöityshoitoja ja niiden korvauksia vaatimalla STM:ltä selkeämpää kantaa, käymällä keskustelua Kelan kanssa korvauksista ja valittamalla syrjintätapauksista esim. uudelle yhdenvertaisuusvaltuutetulle
- Osallistutaan kansallista adoptio-ohjelmaa alustavan verkoston toimintaan
- Etsitään tietoa adoptiokontakteista, jotka sijoittavat sateenkaariperheisiin
- Huomioidaan adoptioalan koulutuksen tarve perhehoitohankkeen suunnittelussa
- Suunnitellaan yhteistyössä perhehoidon kentän kanssa perhehoidon hanke, joka lisää sateenkaariperheiden määrää perhehoidon resurssina
- Edistetään yhteistyössä kumppaneiden kanssa yhdenvertaisen sijaissyntyislain säätämistä Suomeen
- Edistetään vanhemmuuskumppanien mahdollisuuksia löytää toisiansa, sekä tuetaan apilaperheiden syntymistä tarjoamalla tehostettua neuvontaa

- Kerätään tietoa uudistustarpeista koskien lakia lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta
- Kerätään yhteistyökumppaneiden verkosto ja vaaditaan tapaamis- ja huoltolain kokonaisuudistusta hallitusohjelmaan
- Huolehditaan, että lain uudistamisen myötä lapselle voidaan vahvistaa tapaamisoikeus myös muuhun kuin juridiseen vanhempaan
- Käynnistetään julkinen keskustelu aiheesta
- Seurataan, että sosiaali- ja terveysministeri asettaa lupauksensa mukaisesti työryhmään kehittämään monimuotoisten perheiden perhevapaita. Osallistutaan työryhmän työskentelyyn
- Seurataan tasa-arvoisen avioliiton, äitiyslain ja translain etenemistä eduskunnassa. Lausutaan valiokunnille, tavataan kansanedustajia, huolehditaan toimeenpanosta.
- Perustetaan yhdistyksen hallituksen miesjaosto, jonka tehtäviin kuuluu vaikuttamistyön arviointi ja kehittäminen miesnäkökulmasta
- Tavataan yhdenvertaisuusvaltuutetun toimiston väkeä, luodaan yhteistyörakenteet ja raportointikanavat
- Selvitellään mahdollisuuksia edistää yhdenvertaisuuslain toimeenpanoa myös hankkein.

2.3. Kaikkien perheiden Suomi-hanke 2013-2016

Kaikkien perheiden Suomi -hanke on Monimuotoiset perheet -verkoston yhteistyöhanke, jota Sateenkaariperheet ry hallinnoi. Sen tarkoituksena on tehdä perhepolitiikan ja -työn kehittämis- ja vaikuttamistyötä kymmenen itsenäisen järjestön laajana ja tiiviinä yhteistyönä. Hankkeen tavoitteena on tunnistaa järjestöjen kohderyhmiä yhdistäviä yhteisiä haasteita, etsiä niihin ratkaisuja ja viedä näitä ratkaisuja palveluiden ja lainsäädännön kehittäjien tietoisuuteen. Tavoitteena on, että yhteishankkeen myötä syntyy uutta tietoa ja osaamista järjestöjen vaikuttamistyön keinoista ja mahdollisuuksista.

Hankkeen suunnitelma vuodelle 2015 toimintasuunnitelman liitteenä.

2.4. Yhteistyöverkoston kehittäminen

Yhdistyksen vaikuttamistyön strategiana on laaja ja ennakkoluuloton verkostoituminen.

Perhehoidon kehittämisverkosto: Vuonna 2015 luodaan aktiivisesti yhteyksiä lastensuojelun perhehoidon kentällä kun valmistellaan perhehoitohankkeen toimintasuunnitelmaa ja avustushakemusta. Alustavia tunnusteluja on käyty *Perhehoitoliiton*, *Pelastaa lasten*, *Pesäpuun ja Helsingin kaupungin kanssa*.

Monimuotoiset perheet -verkosto: Yhteinen vaikuttamistyön hanke Kaikkien perheiden Suomi. Hankkeen lisäksi kokoonnutaan neljä kertaa vuoden aikana yhteiseen kehittämispäivään. Tehdään yhteistyötä vapaaehtoistyön kehittämisessä. Tehdään toiminnan yhteistä arviointia ja kerätään kyselytietoja verkoston vapaaehtoisilta toimijoilta.

Seta, Setan jäsenjärjestöt, Trasek: Tehdään erittäin tiivistä yhteistyötä ennen kaikkea yhteiskunnallisessa vaikuttamistyössä ja tiedottamisessa. Muita tärkeitä vaikuttamistyön kumppaneita *Amnesty*, *Ihmisoikeusliitto*, *Naisasialiitto Unioni* ja *Tasa-arvoasiain neuvottelukunta*.

Lastensuojelun Keskusliitto: Yhdistyksen toiminnanjohtaja keskusliiton hallituksen varajäsen. Keskusliitto yhdistyksen kumppani tutkimushankkeessa. Yhteisiä julkilausumia sateenkaariperheiden lasten oikeuksista.

Väestöliitto: Yhteistyö Perheaikaa.fi -hankkeessa jatkuu uudella rahoituksella. Myös Urpot.fi -hankkeessa ollaan mukana. Liitto yhdistyksen kumppani tutkimushankkeessa. Julkaisee hankkeen julkaisut.

Mannerheimin lastensuojeluliitto: Vaikuttamistyön yhteistyökumppani. Liitto kumppanina yhdistyksen tutkimushankkeessa, yhdistys liiton nuorten puhelimesta.

Pelastakaa lapset: Yhteistyökumppani vaikuttamistyössä ja adoptioalan kehittämistyössä. Muita kumppaneita adoptioalan kehittämisessä *Adoptiooperheet, Helsingin kaupungin adoptioyksikkö, Interpedia ja Valvira*

Lapsiasiavaltuutettu: Yhteistyökumppani vaikuttamistyössä. Vuodesta 2014 toiminnanjohtaja asiantuntijajäsenenä lapsiasianeuvottelukunnassa. Vuonna 2015 käynnistellään neuvottelukunnan hlbt-jaostoa.

Yhdenvertaisuusvaltuutettu: Uuden yhdenvertaisuuslain myötä yhteistyö yhdenvertaisuusvaltuutetun toimiston kanssa syvenee. Yhteistyötä tehty vuodesta 2014. Vaikuttamistyössä trans-kysymysten osalta yhteistyötä myös *tasa-arvovaltuutetun* kanssa.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos: Tutkimusyhteistyö yhdistyksen tutkimushankkeessa. Muita tutkimusyhteistyön kumppaneita *Tampereen yliopiston hoitotieteen yksikkö ja Väestötutkimuslaitos*

Parisuhdekeskus Kataja: Yhteinen Sateenkaariparit -hanke käynnissä. Yhdistys kumppanina vuosittaisilla parisuhdepäivillä. Muita parisuhdetyön kumppaneita evankelis-luterilaisen kirkon perhetyö, Helsingin seurakuntayhtymä ja Helsinki Missio.

Ensi- ja turvakotien liiton Neuvokeskus: Järjestetään yhteistyössä koulutusta eroauttamisen ammattilaisille ja järjestetään Vanhemman Neuvo -tilaisuuksia sateenkaariperheiden eron jälkeisen vanhemmuuden tukemiseksi. Liitto yhdistyksen kumppani

Metropolia ja Diakonia-ammattikorkeakoulut: Yhdistyksen yhteistyökumppaneita ammatillisen työn kehittämisessä. Koulutusyhteistyö, Metropolia mukana yhdistyksen koulutushankkeessa, Diakin kanssa suunnitellaan yhteistä ammatillisen peruskoulutuksen hanketta.

Muita yhdistyksen tärkeimpiä yhteistyökumppaneita ovat *perhe- ja lastensuojelujärjestöt, ev.-lut. kirkon lapsi- ja perhetyö, puolueet, STM, SM, UM ja OKM sekä useiden kuntien lapsi- ja perhetyö.*

2.5. Kansainvälinen vaikuttamistyö

Kansainvälinen yhteistyö ja solidaarisuus ovat olleet vuosikymmenet erityisen vahvaa hlbt-oikeuksien edistämiseksi. Myös Sateenkaariperheet ry:n työssä se on näytellyt merkittävää roolia sekä vahvistamalla yhdistyksen vaikuttamistyötä ja argumentaatiota kotimaassa että mahdollistamalla kansainvälisiin haasteisiin puuttumisen. Sateenkaariperheiden osalta suurin kansainvälistymiseen liittyvä haaste on se, että perheenjäsenten väliset juridiset suhteet saattavat menettää merkityksen kun perhe siirtyy maasta toiseen.

Yhdistyksen merkittäviä kansainvälisen vaikuttamistyön kumppaneita ovat eurooppalaisten sateenkaariperhejärjestöjen kattojärjestö Nelfa, maailman hlbt-järjestöjen kattojärjestö ILGA, kansalliset sateenkaariperhejärjestöt eri maissa (henkilökohtaisia yhteyksiä noin 20:een), europarlamentaarikkojen LGBT-Intergroup, Kansainvälisen sateenkaariperhepäivän koordinaatioryhmä, EU:n perusoikeusviraston hlbt-osasto, Euroopan neuvoston hlbt-osasto, oikeuskomissaarin toimisto ja eurooppalaisten perhejärjestöjen kattojärjestö COFACE. Sateenkaariperheet ry on yksi Nelfan perustajajäsenistä.

Toimenpiteet vuonna 2015

- Osallistutaan Nelfan ja Ilga-Europen vuosikokouksiin ja niiden yhteydessä järjestettäviin konferensseihin
- Kaksi yhdistyksen hallituksen jäsentä toimii jäsenenä Nelfan hallituksessa 2014-2015
- Ollaan mukana luomassa Nelfalle toiminnan edellytyksiä ja rahoitusta Brysselissä.
- Osallistutaan seuraavan, vuonna 2015 Italiassa järjestettävän Nelfan konferenssin ohjelman järjestämiseen.
- Ollaan mukana järjestämässä Nelfan kolmas vuosikokous keväällä 2015 Saksassa.

- Yhdessä Nelfan ja muiden mantereiden sateenkaariperhejärjestöjen kanssa yhteistyössä järjestetään 3.5.2015 neljäs Kansainvälinen sateenkaariperhepäivä.
- Tehdään yhteistyötä Ilga-Europen perhe toiminnan kanssa.
- Osallistutaan Ilga-Europen perhe teemaisiin koulutuksiin ja tapahtumiin.
- Seurataan uuden europarlamentin, komission ja oikeuskomissaarin toimia hlbt-asioissa
- Kontaktoidaan uusi oikeuskomissaari sateenkaariperheiden vapaasta liikkuvuudesta
- Edistetään LGBTI Roadmapin luomista Eurooppaan
- Vaikutetaan suomalaisiin politiikkaan kansainvälisissä lapsi- ja perhekysymyksissä.

3. Ammatillisen työn kehittäminen ja tiedon tuottaminen

Ammatillisen työn kehittämistä, siihen liittyvää hanketoimintaa ja tiedon tuottamista sateenkaariperheistä ohjaa yhdistyksen hallituksen vuonna 2014 vahvistama Toiminta- ja rahoitussuunnitelma 2014-2021, joka on toimintasuunnitelman liitteenä.

3.1. Ammatillinen koulutus sateenkaariperheistä

Vuodesta 2012 lähtien järjestön koulutustoimintaa on toteutettu ja kehitetty OKM:n myöntämällä erityisavustuksella. Rahoitus on katkolla toukokuussa 2015, mutta jatkorahoitusta haetaan seuraavalle kolmelle vuodelle. Jatkorahoituksen painopisteenä tulee olemaan kasvatusalan kouluttaminen. Kouluttamisesta vastaavat koulutussuunnittelijan lisäksi toiminnanjohtaja, vertaistoiminnan koordinaattori, tutkija, yhteistyökumppaneiden asiantuntijat ja hallituksen jäsenet sekä eri puolilla maata asuvat sateenkaariperheelliset kokemuskouluttajat.

Tavoitteet

Lisätään lasten ja/tai perheiden kanssa työskentelevien ammattilaisten tietoa ja kokemusta sateenkaariperheistä ja perheiden erityishaasteista. Tätä kautta edistetään monimuotoisten perheiden yhdenvertaisuuden toteutumista ja lisätään sateenkaariperheissä elävien lasten ja aikuisten hyvinvointia.

Toimenpiteet vuonna 2015

- Vuoden 2015 aikana vastataan kaikkiin ammatillista täydennyskoulutusta koskeviin koulutuspyyntöihin.
- Tammi-helmikuussa järjestetään avoimet koulutuspäivät Joensuussa ja Kuopiossa.
- 26.–27. maaliskuuta toteutetaan kaksipäiväinen ammatillinen täydennyskoulutusseminaari transihmisten vanhemmuudesta ja sukupuolen moninaisuuden käsittelemisestä lapsiperheissä yhteistyössä Setan Transtukupisteen sekä Trasek ry:n kanssa.
- Lisäksi tarjotaan yhdistyksen ja kumppaneiden asiantuntemusta ammatillisiin suurtapahtumiin, suurten toimijoiden seminaareihin ja yhteiskunnallisesti merkittäviin tapahtumiin.
- Osallistutaan ainakin Educa-messuille, parisuhde-, varhaiskasvatus- ja kättilöpäiville
- Vapaaehtoisten kouluttajien tietotaitoa kehitetään järjestämällä 11.–12. huhtikuuta kaksipäiväinen kouluttajakoulutus, jossa keskitytään ammattilaisille suunnattuun täydennyskouluttamiseen.
- Ohjataan vapaaehtoisia Setan ja muiden yhteistyökumppaneiden kouluttajakoulutuksiin.
- Koulutuskysynnän kasvaessa edelleen rekrytoidaan mukaan lisää asiantuntijoita ja vapaaehtoisia.

3.2. Sateenkaariperheiden perhevalmennuksen ja äitiyshuollon kehittäminen 2015-2017

Sateenkaariperheiden perhevalmennuksen ja äitiyshuollon kehittämiseksi käynnistetään vuoden 2015 alusta kolmivuotinen kehittämishanke avustuksella terveyden edistämisen määrärahasta. Hankkeessa kehitetään kunnan ja yhdistyksen yhteistyössä toteutettava sateenkaariperheiden perhevalmennus, joka tarjoaa asia- ja kokemustietoa sekä vertaistukea. Valmennus liitetään osaksi kunnan äitiyshuollon kokonaisuutta kouluttamalla äitiyshuollon ammattilaisia ja tuottamalla heille materiaalia sateenkaariperheiden vanhemmuuden ja parisuhteen tukemiseen. Hanke toteutetaan 4-5 kaupungissa yhteistyössä kunnan äitiyshuollon kanssa. Hankkeella on oma toimintasuunnitelmansa.

Tavoitteet

Hankkeen tavoitteena on edistää sateenkaariperheiden lasten hyvinvointia kehittämällä perheiden neuvontaa, vertaistukea ja äitiyshuollon ammatillista tukea.

Toimenpiteet vuonna 2015

- Rekrytoidaan työntekijä ja rakennetaan yhteistyöverkosto
- Koulutetaan äitiyshuollon ammattilaisia ja tuotetaan heille opas sateenkaariperheiden kohtaamisesta
- Kehitetään kunnan ja yhdistyksen yhteistyötä perhevalmennuksessa
- Tuotteistetaan sateenkaariperheiden perhevalmennus ja työstetään kurssin järjestämiseen tarvittavat materiaalit
- Koulutetaan kokemuskouluttajia ja käynnistetään kunnallisten palveluiden ohessa toimivaa vertaistoimintaa

3.3. Sateenkaariperheiden lasten ja nuorten hyvinvointikartoitus 2014-2016

Sateenkaariperheiden lasten hyvinvointikartoitus -hanke edistää hallituksen Lapsi- ja nuorisopolitiikan kehittämisohjelman tavoitteita vastaamalla tarpeeseen tuottaa sateenkaariperheiden lasten hyvinvointiin liittyvää tutkittua tietoa. Painopisteinä kartoituksessa ovat kiusaaminen, vertaiskokemukset, sukulaisten ja lähiympäristön tuen puute, erotilanteet, eron jälkeinen suhde vanhempiin ja muihin sukulaisiin, vanhemman transprosessi, palveluiden käyttämättä jättäminen, vanhemmuuden tukeminen ja haavoittuvuuksien tunnistamattomuus hyvinvointipalveluissa. Hanke käynnistyi syksyllä 2014 OKM:n avustuksella. Hankkeessa Sateenkaariperheet ry:n kumppaneina toimivat Väestöliitto ry, Lastensuojelun Keskusliitto, Mannerheimin lastensuojeluliitto, Tampereen yliopiston terveystieteiden yksikkö (hoitotiede) ja Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. Hankkeella on oma toimintasuunnitelmansa.

Tavoitteet

- Lisätä tietoa sateenkaariperheissä elävien lasten ja nuorten hyvinvoinnista ja haavoittuvuuksista
- Auttaa tunnistamaan erityisen haavoittuvia elämäntilanteita sateenkaariperheiden lasten elämänsäkaressa
- Nostaa sateenkaariperheiden lasten hyvinvoinnin teema alan ammattilaisten ja päättäjien tietoisuuteen
- Tehdä toimenpide-ehdotuksia sateenkaariperheiden lasten hyvinvoinnin tukemiseksi lainsäädännössä ja palvelujärjestelmässä
- Kehittää Sateenkaariperheet ry:n osaamista tutkimukseen perustuvassa vaikuttamistyössä
- Luoda perusta Sateenkaariperheet ry:n jäsenkyselyn yhteydessä kerättävälle vuosittaiselle hyvinvointikyselylle, ja sen myöhemmälle hyödyntämiselle pitkittäistutkimuksessa

Toimenpiteet vuonna 2015

- Levitetään loppuvuodesta 2014 Väestöntutkimuslaitoksen sarjassa julkaistua kirjallisuuskatsausta.
- Hyväksytetään lomakekyselykaavake eettisessä toimikunnassa.
- Kerätään kevään aikana lomakekyselyaineisto sateenkaariperheissä eläviltä koululaisilta (10-18v) ja heidän vanhemmiltaan.
- Selvitetään mahdollisuuksia kerätä aineistoa myös 7-9-vuotiailta, esimerkiksi lisärahoituksen turvin tai opinnäytetyönä.
- Järjestetään vanhemmista ja/tai koululaisista koostuvia fokusryhmiä, joissa pohditaan kyselytutkimuksen alustavia tuloksia. Kerätään fokusryhmien työ tutkimuksen laadulliseksi aineistoksi.
- Käynnistetään aineistojen analysointi.
- Luodaan soveltuva mittari, jolla voidaan tulevana vuosina kartoittaa pitkäikäistutkimuksena Sateenkaariperheet ry:n jäsenperheiden ja -koululaisten hyvinvointia liittämällä kysymykset vuosittain tehtävään jäsenkyselyyn

3.4. Sateenkaariperheet perhehoitajiksi -hanke 2016-2019

Yhdistyksen vuonna 2014 vahvistaman linjauksen mukaisesti (ks toimintasuunnitelman liite Toiminta- ja rahoitussuunnitelma 2014-2021) seuraava ammatillisen kehittämisen hanke, jolle haetaan RAYn C-rahoitusta vuosille 2016-2019, on perhehoidon kehittämishanke, joka pyrkii lisäämään sateenkaariperheiden määrää lastensuojelun perhehoitajina (sijaisvanhempina). Suomen lainsäädäntö on näiltä osin kunnossa, mutta sateenkaariperheiden määrä perhehoitajina on tästä huolimatta häviävän pieni verrattuna moniin muihin länsimaihin.

Tavoitteet

- Rohkaista sateenkaariperheitä perhehoitajiksi, kertoa heille perhehoidosta vaihtoehtona ja sen edellytyksistä
- Kertoa kunnille vähän käytetystä perhehoidon resurssista ja auttaa kuntia ja muita toimijoita tiedottamaan aktiivisesti sateenkaariperheille perhehoitajien kurseista ja rekrytoinnista.
- Kehittää perhehoitajien koulutusta huomioimaan sateenkaariperheet
- Kouluttaa lastensuojelun ammattilaisia kohtaamaan sateenkaariperheitä, ja rohkaista heitä toimimaan omaan ammattitaitoon luottaen sijoitustilanteissa sateenkaariperheisiin.
- Edistää perhehoitajien ja biologisten vanhempien vuoropuhelua sateenkaariperheisiin sijoitettujen lasten osalta.

Toimenpiteet vuonna 2015

- Muodostetaan hankkeen tavoitteiden edistämiseksi kiinnostunut verkosto kentän toimijoista
- Hiotaan toiminta-ajatus toimintasuunnitelmaksi yhdessä verkoston kanssa
- Valmistellaan hakemus RAYlle toukokuussa 2015

3.5. Perhe-, parisuhde- ja eroneuvonnan kehittäminen

Perhe-, parisuhde- ja eroneuvonnan palvelut ovat erityisen tärkeitä sateenkaariperheille. Perheiden parisuhteisiin, perhesuhteisiin ja eroihin liittyy monenlaisia sosiaalisia, juridisia, rakenteellisia ja palvelujärjestelmän haasteita. Tämän lisäksi perheillä on näiden palveluiden suhteen erityisen paljon syrjinnänpelkoa, ja he ovat raportoineet erityisen paljon tyytymättömyyttä juuri näihin palveluihin.

Koska pari- ja perhesuhteiden hyvinvointi on lapsen hyvinvoinnin kannalta erittäin tärkeää, on yhdistys panostanut omassa vertaistoiminnassaan jo usean vuoden ajan ennalta ehkäisevään parisuhdetyöhön ja vanhemmuuden tukemiseen eron jälkeen. Alan ammatillisen työn kehittäminen on myös korkealla yhdistyksen prioriteeteissa. Se on esimerkiksi painopistealueena yhdistyksen koulutustoiminnassa. Käynnissä oleva Sateenkaariparit -hanke (ks luku 4) tukee osittain myös

ammattillisen työn kehittämistä, vaikka se keskittyy vertaistoiminnan kehittämiseen. Suunnitteilla oleva perhesuhdekeskus-toimintamuoto (ks. luku 4) sen sijaan sisältää osioita, jotka tähtäävät suoraan ammattillisen osaamisen lisäämiseen hankalissa sateenkaariperheiden parisuhde-, perhe- ja eroneuvontatilanteissa.

3.6. Sateenkaariperheiden hyvinvointia koskevat julkaisut

Yhdistys julkaisee kohdennettua tietoa sateenkaariperheistä eri ammattiryhmille ja eri elämäntilanteisiin liittyen. Osa julkaisuista puhuttelee suoraan ammattilaisia. Osa materiaaleista on suunnattu sekä ammattilaisille että perheille itselleen. Myös perheille suunnatut julkaisut palvelevat perheiden kanssa työtä tekeviä ammattilaisia. Julkaisut voivat olla sähköisiä tai perinteisiä.

Tavoitteet

Tarjotaan mahdollisimman monipuolista tietoa sateenkaariperheiden hyvinvoinnista ja elämäntilanteista tavalla, joka on helposti ymmärrettävä ja samaistuttava.

Toimenpiteet vuonna 2015

- Opas kasvatusalan ammattilaiselle. Uudistetaan täydellisesti vuonna 2006 päivitetty materiaali. Julkaistaan sähköisenä ja painettuna, noin 20 sivua.
- 10 askelta sateenkaariperheen kohtaamiseen -lehtinen ammattilaisille. Painatetaan ja sisältö julkaistaan myös sähköisenä kotisivuilla. Toimii kaikkien alojen ammatillisessa koulutuksessa perusmateriaalina.
- Läheisen opas. Sateenkaariperheiden läheisille kirjoitettu opas, joka antaa eväitä myös työssään perheitä kohtaaville. Julkaistaan sähköisenä ja painettuna.
- Lapsille ja nuorille suunnattu lehtinen sateenkaariperheistä. Julkaistaan sähköisenä ja painettuna. Panostetaan kuvitukseen. Toimii myös kasvatusalan ammattilaisten tukena.
- Tässä ei lueteltu hankkeiden julkaisuja

4. Vertaistoiminta, perheiden tukeminen ja neuvonta

4.1. Monimuotoista vertaistoimintaa perheille

Yhdistyksen keskeisiä vertais- ja tukitoiminnan muotoja ovat paikalliset perhetapaamiset ja vertaisryhmät, valtakunnallinen perheleiritoiminta, sateenkaariperheiden perhevalmennustoiminta, Perhenetti-hankkeen ohjatut vertaistukiryhmät, koululaisten oma toiminta ja oma keskustelufoorumi, parisuhdekurssit ja -ryhmät, eron jälkeisen vanhemmuuden tukeminen (Vanhemman Neuvo -ryhmät), yhdistyksen oma nettikeskustelufoorumi, vanhemmuutta suunnittelevien ryhmät ja erilaiset muut vertaistapaamiset. Vertaistoimintaa järjestetään valtakunnallisesti ja mahdollisimman monipuolisesti. Paikallisten yleisten perhetapaamisten lisäksi järjestetään erityisryhmien tapaamisia ja lukuisia vapaa-ajan toiminnan yksittäisiä tapaamisia. Valtakunnallista ja paikallista vertaistoimintaa koordinoi vertaistoiminnan koordinaattori, joka rekrytoidaan alkuvuodesta 2015.

Miesten vertaistoimintaa kehitetään

Miehet ovat tervetulleita kaikkeen toimintaan mukaan. Miehillä on katsottu tarpeelliseksi olla myös omat vertaisryhmänsä ja miesten perheille suunnattuja toiminnallisia kokoontumisia. Isille ja isyydestä haaveileville järjestetään lisäksi omaa vertaistoimintaa verkossa. Koska sateenkaariperheissä naisten määrä on selvästi miehiä suurempi, on kynnystä tulla mukaan toimintaan haluttu madalta pelkästään miehille (lapsineen) suunnatulla toiminnalla. Ensimmäinen miesten ja lasten leiri toteutetaan syksyllä 2015, jos saadaan rahoitus kolmannelle vakitukselle

työntekijälle. Miesten toiminnan kehittäminen on vuoden 2015 painopistealue. Kehittämistyötä tehdään vuonna 2014 toimineen työryhmän työn pohjalta. Työryhmä työsti kolmisivuisen toimenpideohjelman miestyön kehittämiseksi. Miesten toiminnan kehittämisessä tunnustetaan miesten moninaisuus, mukaan lukien transmiehet.

Koululaisten vertaistoimintaa kehitetään

Koululaisten toiminta on edelleen vuonna 2015 yhdistyksen painopistealueena. Koululaisten toiminta jakaantuu kahteen osa-alueeseen, paikalliseen toimintaan erilaisten teemailtojen muodossa ja valtakunnalliseen leiritomintaan. Paikallisessa toiminnassa samalla paikkakunnalla asuvat lapset perheineen tutustuvat toisiinsa ja yhteydenpidon on helppo jatkaa myös tapaamisten ulkopuolella. Leireillä mukaan toimintaan pääsevät myös syrjäseutujen ja niiden paikkakuntien lapset ja nuoret, joilla ei ole omaa koululaisten toimintaa. Koululaisten tapaamisten yhteydessä vanhemmilla on mahdollisuus kokoontua yhteen ja keskustella kouluikäisten elämään liittyvistä aiheista. Tarvittaessa järjestetään ammattilainen vetämään aikuisten vertaiskeskustelua.

Tavoitteet

Tutustuttaa lapsia toisiinsa ja toistensa perheisiin, käsitellä perheiden moninaisuutta lasten ikätasolle sopivalla tavalla ja voimaannuttaa lapsia perheidentiteettiä vahvistamalla.

Toimenpiteet vuonna 2015

Vuonna 2015 koululaisille järjestetään kolme erilaista leiriä, yksi vanhempi+lapsi -viikonloppuleiri keväällä, yksi nelipäiväinen leiri kesän perheleirin yhteydessä ja kaksipäiväinen päiväleiri koulujen syyslomalla Helsingissä. Koululaisille järjestetään omaa ohjelmaa myös talven perheleirillä. Pyritään siihen, että Pääkaupunkiseudun ja Tampereen lisäksi koululaiset kokoontuvat teemailtojen muodossa myös muilla isommilla paikkakunnilla. Vertaistoiminnan koordinaattori pyrkii innostamaan paikallisia koululaistoiminnan organisointiin ja avustaa toiminnan käynnistämässä. Koululaistoiminnan hyviä kokemuksia jaetaan vertaisohjaajien Facebook- ja sähköpostiryhmässä.

Vertaistoimintaa muille erityisryhmille

Yhden vanhemman perheet, heteroliitossa lapsia saaneet, sosiaaliset vanhemmat ja perheyden alkutaipaleella olevat jatkavat säännöllisiä kokoontumisia. Kartoitetaan vanhempien toiveita erilaisten ryhmien suhteen jäseniltä muun muassa sosiaalisessa mediassa ja paikallistapaamisissa paperikyselyillä. Käynnistetään uusia ryhmiä kiinnostuksen ja vapaaehtoisten vetäjien löytymisen puitteissa. Perheleireillä järjestetään vaihteleville kohderyhmille muutaman tunnin vertaiskeskusteluryhmiä.

Uusperheet ovat painopisteenä vuoden 2015 toiminnassa. Vertaistapaamisten lisäksi houkutellaan uuspareja Suomen uusperheiden liiton vertaisohjaajakurssille. Järjestetään Perheajassa uusperheiden vertaistoimintaa. TransHelsinki -viikon yhteydessä marraskuussa järjestetään perhetapaaminen transihmisten perheille sekä erityisesti transihmisille suunnattu Miten lapsia tehdään? -tilaisuus.

Vapaaehtoisesti toteutettua paikallistoimintaa 14 paikkakunnalla

Helsinki

Pääkaupunkiseudulla järjestetään avoimia perhetapaamisia kerran kuukaudessa, tavallisesti viikonloppuisin. Tapaamiset ovat pääsääntöisesti vapaamuotoisia ja nyttiperiaatteella (esim. brunssi- tai iltapäivätapaamisia). Tapaamisissa ei aina tarvitse olla erityistä aihetta, mutta välillä vietetään esimerkiksi teemallisia juhlia. Aktivoidaan perheitä järjestämään kertaluontoisia perhetapaamisia omassa lähipuistossaan. Näin päästään tutustumaan uusiin asuinalueisiin ja

saadaan enemmän aktiivisia osallistujia ja vastuunottajia. Tehdään muutamia retkiä vuodessa (ainakin kevät- ja syysretki) kiinnostaviin perhekohteisiin pääkaupunkiseudulla. Suunnitellaan retkiä myös Espoossa ja Vantaalla.

Arkitapaamiset jatkuvat Kotolassa aamupäivisin kerran viikossa. Tapaamiset ovat suunnattu kotona päivisin lasten kanssa oleville vanhemmille. Arkitapaamisissa on välillä ohjelmaa ja ulkopuolisia alustajia ja välillä keskitytään touhuamaan yhdessä. Lisäksi säännöllisesti kokoontuvia ryhmiä ovat alkutaipaleella olevat, sosiaaliset vanhemmat, heteroliitossa lapsia saaneet, Päksyn Olkkari yhden vanhemman perheille, uusperheet, isät ja koululaiset. Helsingin kaupungin avustuksella järjestetään Vanhemman neuvo -ryhmiä eronneille sateenkaarivanhemmille. TransHelsinki viikolla järjestetään tapaaminen transihmisten perheille. Jos kiinnostusta löytyy, tapaamisia järjestetään useampikin.

Helsinki Priden yhteydessä järjestetään ainakin koululaisten toimintaa, isätapaaminen, Miten lapsia tehdään -tilaisuus, Miten miehet tekevät lapsia -tilaisuus, parisuhteisiin liittyvä tilaisuus, leikkipuistotapaaminen ja perhepiknik. Kansainvälisenä sateenkaariperhepäivänä osallistutaan turkulaisten järjestämälle risteilylle.

Jyväskylä

Järjestetään vapaamuotoiset perhetapaamiset kerran kuussa monikulttuurikeskus Gloriassa, yhteen tapaamiskertaan järjestetään lapsenvahti, mikä mahdollistaa aikuisten keskustelun. Retket muutaman kerran vuoden aikana: talvella laskettelua, luistelua, kesällä huvipuistoretki esim. Nokkakivi/Särkänniemi (mahdollisesti yhdessä tamperelaisten kanssa), Laajavuoren seikkailupuisto, leikkipuistotapaaminen.

Kuopio

Järjestetään Kuopiossa ainakin yksi retki ja joitakin avoimia perhetapaamisia toimintavuoden aikana. Innostetaan alueen perheitä muuhunkin toimintaan. Järjestetään Miten lapsia tehdään -tilaisuus ja avoin koulutuspäivä ammattilaisille.

Kymenlaakso

Järjestetään perhetapaamisia kerran kuukaudessa. Lisäksi tehdään pari yhteistä retkeä. Aloitellaan paikallista vaikuttamistoimintaa ja toimitetaan esitteitä neuvoloihin ja päiväkoteihin. Toiminta käynnistyi vuonna 2014.

Mikkeli

Mikkelin sateenkaariperheet tapaavat toistensa kodeissa satunnaisesti. Yhteydenottoihin vastaa yhteyshenkilö, joka on mukana myös paikallisessa vaikuttamistyössä ja toimii kouluttajana sateenkaariperhekysymyksissä.

Oulu

Oulussa järjestetään perhetapaamisia kerran kuussa ja lisäksi tehdään retki kerran keväällä ja kerran syksyllä. Maalis-huhtikuussa on suunnataan kylpylään ja loka-marraskuussa pienten lasten kanssa Hoploppiin ja kouluikäisten kanssa seinäkiipeilemään. Keväälle on suunnitteilla myös geokätköilyretki ja syksyille Oulun Setan kanssa yhteistyössä Miten lapsia tehdään -tilaisuus. Muuten tapaamiset järjestetään Avoimen päiväkodin tiloissa vapaan jutustelun merkeissä. Keväällä askarrellaan vappujuttuja ja joulukuussa leivotaan piparkakkuja. Kesän tapaamiset pidetään puisto-/pikniktapaamisina. Oulun Sateenkaariperheaktiivit pyrkivät osallistumaan erilaisiin koulutustilaisuuksiin kouluttajien roolissa ja tekemään näin Sateenkaariperheitä tunnetummiksi Oulun alueella.

Pori

Porissa jatketaan vuonna 2014 aloitettuja sateenkaariperhetapaamisia kerran kuukaudessa Satakunnan alueen perheille. Tapaamisten tarkoituksena on antaa vertaistukea vanhemmille; sekä niille, joilla on jo lapsia, että vasta perhettä suunnitteleville. Tavoitteena on myös se, että perheiden lapset näkevät toisiaan. Tapaamisia on aikaisemmin järjestetty Satakunnan Yhteisökeskuksella,

mutta nyt tarkoituksena on etsiä tapaamisille paikka, joka palvelisi perheitä paremmin. Selvittelyiden alla ovat esimerkiksi avoimet päiväkodit ja perhekahvilat. Kesäkaudella tapaamisia pyritään järjestämään ulkona, esimerkiksi puistoissa. Kuukausittaisten tapaamisten lisäksi järjestetään keväällä ja syksyllä retki tai muu tapahtuma. Sateenkaariperhepäivänä toukokuussa järjestetään jotain yhteistä toimintaa. Tavoitteena vuodelle 2015 on ryhmän kävijämäärän kasvattaminen sekä toiminnan näkyvämmäksi tekeminen. Tietoa pyritään viemään ainakin päiväkoteihin ja neuvoloihin.

Seinäjoen

Seinäjoella järjestetään perhetapaamisia kerran kuussa Seinäjoen kaupungilta vuokratessa tilassa. Seinäjoen sateenkaariperheiden Facebook-ryhmässä sovitaan muista tapaamisista esimerkiksi leikkipuistoihin, laavuretkelle, Touhutaloon, Siirilän eläinmaailmaan, pulkkamäkeen jne. Paikallistiimi vastaa yhteydenottoihin ja suunnittelee ohjelmaa tapaamisiin (esimerkiksi leipomista, askartelua, pikkujouluja). Järjestetään kansainvälisenä sateenkaariperhepäivänä yhteistä tekemistä perheille. Pyydetään Kataja ry:ltä parisuhdeluentoa Sateenkaariparit-projektin tiimoilta. Pyritään saamaan tietoa paikallistoiminnasta uusillekin perheille. Otetaan myös yhteyttä neuvoloihin, jotta sitäkin kautta voidaan saada uusia perheitä mukaan tapaamisiin. Ehdotetaan Sateenkaariperheet ry:n koulutussuunnittelijalle, että Etelä-Pohjanmaan alueen neuvolahenkilökunnalle voisi pitää sateenkaariperhekoulutusta. Toiminta käynnistynyt vuonna 2014.

Tampere

Tampereen paikallistiimi järjestää vuonna 2015 kuukausittain avoimen perhetapaamisen, koululaisryhmän 8 kertaa ja alkutaipaleella-ryhmän 4-6 kertaa. Myös muita tapahtumia järjestetään, mikäli tarvetta tällaisille syntyy. Perhetapaamiset suunnitellaan sellaisiksi, joissa niin lapset kuin aikuisetkin viihtyvät. Usein tapaamisiin liittyy toiminnallinen osuus ja rauhallisempi seurusteluosuus, toisinaan järjestetään lapsenvahdit ja omat ohjelmat lapsille ja aikuisille. Perhetapaamiset voivat olla myös retkiä.

Koululaisryhmä on tarkoitettu nimensä mukaisesti kouluikäisille lapsille eskarista yläkoulun oppilaisiin. Tapaamiset ovat enimmäkseen toiminnallisia. Alkutaipaleella-ryhmä kokoontuu Setan toimistolla keskusteluvoittoisiin tapaamisiin. Ryhmä on tarkoitettu perheille, joissa lapsi on vasta haaveiden tasolla, suunnitteilla, tulossa tai vauvaikäinen. Mahdollisesti vuoden aikana järjestetään yhteistyössä Sateenkaariperheiden kouluttajien kanssa perhevalmennusta tai Miten lapsia tehdään -kurssi.

Turku

Kaikille avoimia kuukausittaisia perhetapaamisia järjestetään 4 kpl kevät- ja 4 kpl syyskaudella. Yhteen tapaamiseen keväällä ja yhteen syksyllä järjestetään ulkopuolinen luennoitsija ja järjestetään luentoajaksi lastenhoito. Järjestetään yksi koko perheen retki keväällä, kesällä ja syksyllä esim. museoon, kylpylään, teemapuistoon tms. Alkutaipaletoimintana järjestetään Miten lapsia tehdään -tilaisuus ja Mitä klinikalla tapahtuu -vierailukäynti sekä muuta toimintaa osallistujien toiveiden mukaisesti.

Uutena toimintana Turussa alkavat syksyllä 2014 yhden vanhemman sateenkaariperheiden tapaamiset. Toimintaa jatketaan ja kehitetään v. 2015. Aloitetaan lisäksi koululaisten oman toiminnan järjestäminen. Toiveiden ja tarpeiden mukaan järjestetään muutakin eriytettyä toimintaa (mm. etävanhempien tapaaminen), joihin kutsutaan osallistujia myös valtakunnallisesti. Kansainvälisenä sateenkaariperhepäivänä järjestetään yhteistyössä ruotsalaisen sateenkaariperheyhdistyksen kanssa valtakunnallinen risteily. Jatketaan paikallisen vaikuttamistoiminnan kehittämistä ja huolehditaan, että paikallisilla viranomaisilla ja ammattilaisilla on tietoa sateenkaariperheistä. Toimitetaan esitteitä ja osallistutaan koulutuksiin.

Näissä kaupungeissa etsitään uusia paikallisvastaavia tai -tiimejä. Perheet tapaavat toisiaan epämuodollisemmin. Tapahtumia (esimerkiksi Miten lapsia tehdään -tilaisuuksia, sateenkaariperhekoulutuksia ja parisuhdetoimintaa) järjestetään yhteistyössä Setan paikallisjärjestöjen kanssa.

Leirimuotoinen vertaistuki palvelee koko Suomea

Leiritoiminta on ollut yli vuosikymmenen ajan Sateenkaariperheet ry:n toiminnan keskeinen ja kysytyin toimintamuoto, jolla ylläpidetään sateenkaariperheiden psykososiaalista hyvinvointia. Kyseessä ei ole loma- ja virkistystoiminta vaan leirit ovat ohjelmaltaan hyvin vertaistuellisia ja lähentyvät sopeutumisvalmennuskurssien toimintatapaa. Vuonna 2015 pyritään tavoittamaan leiritoiminnassa aiempaa enemmän miesten perheitä.

Tavoitteet

- Tuetaan vanhempien jaksamista, vanhemmuutta ja parisuhdetta
- Vahvistetaan perheenjäsenten perheidentiteettiä ja yhteenkuuluvuuden tunnetta.
- Huomioidaan monenlaiset erityisryhmät ja monenlaiset tarpeet
- Tarjotaan perheille tietoa sateenkaariperheiden tilanteesta palveluissa, etuuksissa ja lainsäädännössä
- Tarjotaan mahdollisuuksia osallistua järjestön toimintaan
- Järjestetään leirejä eri puolella Suomea
- Pidetään leirien osallistumismaksut kaikkien perheiden mahdollisuuksien rajoissa
- Jokaisella leirillä on sosiaalialan ammattilaisten tarjoamaa ryhmä- tai muuta vertaistuen ohjattua tukitoimintaa

Toimenpiteet vuonna 2015

Jos rahoitus kolmanelle työntekijälle ja kasvaneisiin toiminnankuluihin saadaan, järjestetään edellistä toimintavuotta vastaavien leirien lisäksi perheleiri myös isille ja isyydestä haaveileville syyskuussa Kirkkonummella. Miehillä suunnatun leirin toivotaan madaltavan miesten kynnystä lähteä vertaistuelliselle leirille. Leirille on tarkoitus ottaa mukaan myös lapset, mutta osallistuminen ilman lapsiakin on mahdollista. Vielä lapsettomat ovat tervetulleita ja voivat halutessaan osallistua esimerkiksi kummi- tai sukulaislusten kanssa.

Vuonna 2015 toteutetaan 10 leiriä, joilla tavoitetaan seuraava määrä leiriläisiä:

1. talven perheleirillä Janakkalassa 60 leiriläistä
2. kevään koululaisten ja vanhempien leirillä Ylöjärvellä 40 leiriläistä
3. maaliskuun parisuhdeleirillä Kirkkonummella 20 leiriläistä
4. toukokuun parisuhdeleirillä Kirkkonummella 30 leiriläistä
5. kesän perheleirillä Rautavaaralla 125 leiriläistä
6. kesän koululaisten leirillä Rautavaaralla 25 leiriläistä
7. koululaisten syyslomapäiväleirillä Helsingissä 30 leiriläistä
8. syyskuun parisuhdeleirillä Kirkkonummella 20 leiriläistä
9. isien ja lasten viikonloppuleirillä Kirkkonummella 30 leiriläistä
10. syksyn perhevalmennusleirillä Jyväskylässä 50 leiriläistä

Toimintavuoden aikana tavoitetaan yhteensä 430 leiriläistä ja tuotetaan 1010 henkilöleirivuorokautta. Kaikki leirit järjestetään yhteistyössä leirikeskuksen kanssa, joka vastaa leirin majoitus- ja ruokapalveluista. Perheleireillä on järjestetty vapaaehtoisvoimin ikäryhmäkohtainen lastenohjelma/hoidon siten, että aikuiset voivat viettää aikaa myös keskenään ja

työskennellä työryhmissä keskustellen tai toiminnallisesti käsitellen vaihtelevia teemoja. Teemat valitaan perheille tehdyn vuosittaisen jäsenkyselyn perusteella. Perheleireillä on myös aikuisille suunnattua rentoutus- ja kuntoutustoimintaa.

Parisuhteita voimistava vertaistoiminta ennalta ehkäisee ongelmia

Sateenkaariperheiden parisuhteisiin, perhesuhteisiin ja eroihin liittyy monenlaisia sosiaalisia, juridisia, rakenteellisia ja palvelujärjestelmän haasteita. Lisäksi perheet ovat jättäneet usein tukipalvelut käyttämättä syrjinnänpelon tai huonojen palvelukokemusten takia. Julkiset palvelut tuntuvat olevan kyvyttömiä kohtaamaan sateenkaariperheiden hankalimpia perhetilanteita. Näistä syistä ennalta ehkäisevään ja ratkaisukeskeiseen parisuhteita tukevaan vertaistoimintaan on panostettu viime vuosina paljon.

Vuosina 2014-2016 yhdistyksen parisuhdetoimintaa kehitetään Sateenkaariparit-hankkeessa, jota hallinnoi Kataja ry. Hankkeen tavoitteena on kehittää vertaisohjattua parisuhdetoimintaa Sateenkaariperheissä ja muissa Setan jäsenjärjestöissä sekä nostaa esille sateenkaariparien parisuhdehyvinvoinnin merkitystä. Sateenkaariperheet ry on hankkeen pääkumppani ja ideoija. Sateenkaariparit-hankkeen jatkohankkeessa Kataja ry:n on tarkoitus keskittyä ammatillisen työn kehittämiseen. Tässä vaiheessa on tarkoitus, että pari- ja perhesuhteisiin liittyvää vertaistoimintaa Setan jäsenjärjestökentällä alkaa koordinoida Perhesuhdekeskus-toimintamuoto, jonka toimintasuunnitelma ja avustushakemus valmistellaan vuoden 2015 aikana. Perhesuhdekeskuksen toiminta-ajatus toimintasuunnitelman liitteenä. Sateenkaariparit-hankkeella on oma toimintasuunnitelma.

Tavoitteet

Lisätään sateenkaariperheiden vanhempien parisuhdehyvinvointia, ja luodaan siten edellytyksiä vanhemmuuden menestykselliselle jakamiselle. Lisätään tietoa parisuhteiden hyvinvoinnin merkityksestä lapsen hyvinvoinnille. Osallistetaan myös sateenkaariperheiden miehiä mukaan toimintaan. Viedään vertaistoiminnan kokemuksista nousevaa tietoa alan ammattilaisten tietoisuuteen koulutustoiminnan ja kehittämishankkeiden kautta.

Toimenpiteet vuonna 2015

- Sateenkaariperheet ry toteuttaa alla olevat toimenpiteet lapsiperheellisille ja perheellistymistä suunnitteleville. Tämän lisäksi Kataja ry ja Setan muut jäsenjärjestöt järjestävät muuta sateenkaariparitoimintaa. Muiden toimijoiden toimenpiteitä ei ole listattu tässä.
- Koulutettujen vertaisohjaajaparien vetämät Rikasta minua -viikonloppukurssit järjestetään Tuusulassa hotelli Krapissa 6.-8.3. ja Kirkkonummella leirikeskus Räfsössä 4.-6.9.
- Rikasta minua -kurssi järjestetään iltakurssina Pirkanmaalla ja viikonlopun päiväkurssina Helsingissä loppuvuodesta
- Järjestetään vertaisohjaajien täydennyskoulutuksena pariviestinnän kurssi Kirkkonummella leirikeskus Räfsössä 22.-24.5.
- Järjestetään miesten parisuhdeilta, minkä jälkeen tarjotaan miespareille omaa Taidolla ja Tahdolla -iltakurssia Helsingissä.
- Etsitään vapaaehtoisia miespareja Katajan helmikuussa järjestämälle vertaisohjaajan peruskurssille. Selvitellään mahdollisuutta järjestää miespareille oma Rikasta minua -viikonloppu.
- Järjestetään marraskuussa Kataja ry:n kumppanina parisuhdepäivät, joissa sateenkaariparien parisuhdehyvinvointia käsitellään laajasti

Eroauttaminen ja vanhemmuuden tukeminen eron jälkeen

Perheiden ja vanhemmuuden tukeminen erossa ja eron jälkeen on usein ammatillista lähestymistapaa vaativa asia. Tästä syystä yhdistyksen vertaistoiminnassa pyritään panostamaan

nimenomaan ennalta ehkäisyyn tekemällä voimistavaa parisuhdetyötä. Neuvokeskus on kuitenkin kehittänyt toimivan, ryhmämuotoisen ja vertaisuuteen perustuvan mallin vanhemmuuden tukemiseen eron jälkeen. Vanhemman neuvo -ryhmissä etsitään ammattilaisen ohjauksessa oman vanhemmuuden vahvuuksia ja keinoja tukea omaa lasta eron jälkeen.

Nykyisellään yhdistys voi tarjota eroaville tai eron uhatta eläville sateenkaariperheille vain käytännöllistä ja juridista neuvontaa (ks luku neuvonnasta), ei lainkaan psyko-sosiaalista tukea eikä neuvontaa, palvelunohjaustakin vain rajatusti. Käytännöllisen ja juridisen neuvonnan tueksi on jo aiemmin luotu Sateenkaariperheen ero-opas -materiaali.

Toimenpiteet vuonna 2015

- Järjestetään vuoden aikana kaksi ammatillisesti ohjattua Vanhemman neuvo -ryhmää, sillä edellytyksellä, että saadaan Helsingin kaupungilta haettu avustus tähän tarkoitukseen.
- Levitetään ero-opasta sähköisessä ja painetussa muodossa perheille ja ammattilaisille.
- Järjestetään eroteemaisia vertaiskeskustelutilaisuuksia leirien yhteydessä ja perheaikaa.fi -palvelussa
- Valmistellaan toimintasuunnitelma ja avustushakemus Perhesuhdekeskus-toiminnalle, joka vastaa psyko-sosiaalisen tuen tarpeisiin erityisen hankalissa parisuhde-, perhe- ja eroneuvontatilanteissa.

Perhesuhdekeskus

Yhdistyksen hallitus on linjannut vuonna 2014 vahvistetussa Toiminta- ja rahoitussuunnitelmassa 2014-2021 (toimintasuunnitelman liite), että vuoden 2015 aikana valmistellaan toimintasuunnitelma Perhesuhdekeskukselle, jolla haetaan RAYn kohdennettua avustusta vuodesta 2016 alkaen. Toiminta vastaa parisuhde-, perhe- ja eroneuvonnan tarpeeseen erityisen haastavissa tilanteissa ja vakiinnuttaa perhesuhteisiin liittyvän vertaistoiminnan, jota yhdistys yhdessä Kataja ry:n kanssa on kehittänyt Sateenkaariparit-hankkeessa.

Perhesuhdekeskus koordinoi pari- ja perhesuhteisiin liittyvää vertaistoimintaa, sekä kouluttaa vertaisohjaajia Sateenkaariperheissä ja muissa Setan jäsenjärjestöissä, tuottaa tietoa ja materiaalia hlbt-ihmisten pari- ja perhesuhteiden tueksi, tarjoaa pari-, perhe- ja eroneuvontaa erityisen vaikeassa tilanteessa oleville sateenkaaripareille ja vanhemmuuskumppaneille, sekä ohjaa muihin palveluihin, ja konsultoi ja kouluttaa pari-, perhe- ja eroneuvonnan ammattilaisia haastavissa asiakastilanteissa. Toimintoa suunnitellaan yhteistyössä Katajan ja Setan jäsenjärjestökentän kanssa.

Perhesuhdekeskuksen pitkän aikavälin tavoitteet

- Hlbt-ihmisten parisuhde- ja perhesuhdehyvinvointi lisääntyy ongelmia ennalta ehkäisevän vertaistoiminnan ja tiedollisen materiaalin ansiosta
- Vaikeissa pari- ja perhesuhdeongelmissa olevat perheet, joille julkiset palvelut eivät kykene tarjoamaan riittävää tukea, saavat ammatillista tukea kriisissä
- Suomalainen ammatillinen pari-, perhesuhde- ja eroneuvonta kehittyy konsultoinnin ja koulutuksen ansiosta

Perheaikaa

Jos Väestöliiton Perhenetti -projekti saa jatkorahoituksen, jatketaan perheaikaa-sivustolla toimimista. Verkossa tapahtuvalle vertaistoiminnalle on selkeä tilaus. Sivuston sateenkaariperheteemaiset toiminnot ovat keränneet poikkeuksetta erittäin runsaan osallistujamäärän. Aktiivisten vertaistoimintapaikkakuntien ulkopuolella asuvat vanhemmat ovat löytäneet hienosti palvelun. Pyritään siihen, että osallistujamäärät vielä kasvaisivat ja palvelu tulisi tutuksi entistä suuremmalle joukolle. Nettivertaistoimintaan kaivataan runsaasti lisäresursseja. Pelkästään nykyisessä määrässään toimintojen järjestäminen vaatii lisää vapaaehtoisia sekä työntekijän toimintaa koordinoimaan.

Tavoitteet

Sateenkaariperheet asuinpaikasta riippumatta saavat vertaistukea. Perheiden kynnyksellä tulla kasvotusten tapaamaan toisiaan madaltuu. Vanhemmat saavat tukea ajoissa ja uskaltavat hakemaan sitä aiempaa helpommin myös ammattilaisten taholta. Saadaan lisää työntekijäresursseja verkkotoimintaa koordinoimaan ja runsaasti vapaaehtoisia sitä toteuttamaan. Vapaaehtoisena toimiminen vahvistaa yhteenkuuluvuutta ja toimii yhdenlaisena vertaistuen kanavana.

Toimenpiteet vuonna 2015

Neuvonta-chat järjestetään kerran kuukaudessa ja vaihtelevalla teemalla oleva ilta-chatit joka toinen kuukausi. Asiantuntijaluentoja järjestetään ja artikkeleja julkaistaan säännöllisesti. Vuoden 2014 lopussa julkaistu nettiperhevalmennus on käyttäjien ulottuvilla. Lisäksi suljettuja ryhmiä järjestetään kaksi kertaa vuodessa. Kevään ryhmä on suunnattu lapsettomuutta kokeneille sateenkaari-ihmisille ja syksyn ryhmä perheille, joissa vanhemmuus on rakennettu muun kuin vanhempien välisen parisuhteen ympärille.

Rekrytoidaan ja koulutetaan uusia vapaaehtoisia sekä pidetään huolta vanhojen vapaaehtoisten motivoituneisuudesta, jaksamisesta ja täydennyskoulutuksesta. Chat-ohjaajien koulutus Uusiksi vapaaehtoisiksi pyritään saamaan etenkin tapaamispaikkakuntien ulkopuolisia henkilöitä. Tiedotetaan palvelusta ja siinä vapaaehtoisena toimimisesta paikallisten Setojen ja muiden yhteistyökumppanien tiedotuskanavien kautta, ilmaisjakelulehdissä, sosiaalisessa mediassa, erilaisissa tapahtumissa ja jäsentiedotteissa.

Nettivertaistuen vahvuudet

- Tavoitetaan uusia perheitä
- Tavoitetaan perheitä haja-asutusalueelta ja paikkakunnilta, joilla ei ole vertaistoimintaa
- Voidaan mahdollistaa samaan aikaan tapahtuva neuvonta- ja vertaistoiminta
- Verkossa tapahtuva vertaistoiminta tavoittaa ne ihmiset, jotka eivät muuten pääsisivät vertaistuen piiriin
- Vertaistuki tavoittaa tuloista riippumatta, ei tarvitse olla rahaa matkustamiseen tai leirimaksuihin
- Vertaistuki mahdollistuu monenlaisilla pienemmillä ryhmillä, joista ei isoimmillakaan paikkakunnilla saataisi kasvokkain kokoontuvaa vertaisryhmää kokoon.
- Anonyymius mahdollistaa hankalimmistakin asioista keskustelun
- Madaltaa kynnyksiä ottaa osaa myös kasvokkain tapahtuvaan vertaistoimintaan

4.2. Vertaistoiminnan kehittämiseen panostetaan uuden työntekijän myötä

Tavoitteena on saada vertaistoimintaan mukaan uusia ihmisiä eri puolelta Suomea, ja saada alulle vertaistoiminta kahdella uudella paikkakunnalla vuoden 2015 aikana. Vapaaehtoiset tutustutetaan toisiinsa entistä paremmin ja yhteistyö kehittyy yli paikkakuntarajojen. Pyritään siihen, että vapaaehtoisten paikallistiimi ottaa vastuun kaikesta oman paikkakunnan vertaistoiminnasta, niin perheille kuin vanhemmille ja vanhemmuudesta haaveileville suunnatusta. Vapaaehtoisia motivoidaan myös ottamaan vastuuta oman paikkakunnan ammattilaisten ja opiskelijoiden kouluttamisesta.

Vertaistoiminnan aktiiveille tehdään verkkokysely, jolla kartoitetaan heidän tyytyväisyytään ja toiveitaan vertaistoiminnan koordinoimisen ja kehittämisen suhteen. Koordinaattori ottaa vastaukset huomioon toimintaa kehittäessään. Maaliskuussa järjestetään vapaaehtoisille vertaistoimijoille jokavuotiset kaksipäiväiset kehittämispäivät Helsingissä. Jos uusi työntekijä saadaan, syksyllä järjestetään vapaaehtoisille lisäksi virikeviikonloppu. Kehittämispäivillä panostetaan ryhmäytymiseen, hyvien kokemusten ja käytäntöjen jakamiseen sekä tarjotaan koulutusta ja virkistämistä.

Vapaaehtoistyön koordinaattori pitää aktiivisesti yhteyttä paikallistiimien vapaaehtoiisiin, toimii tukijana ja innostaja sekä avustaa konkreettisesti etenkin toiminnan alkuun saattamisessa. Koordinaattori vierailee mahdollisuuksien mukaan paikkakunnilla tapaamassa vapaaehtoisia ja vertaisryhmäläisiä sekä mahdollistaa yhdistyksessä harjoitteluaan suorittavien opiskelijoiden vierailut eri paikkakunnilla. Harjoittelijat voivat toimia alustajina tai järjestää lapsille pientä ohjelmaa.

2014 valmistunutta paikallistoiminnan käsikirjaa kehitetään saadun palautteen ja esille tuleen tarpeen mukaan. Paikallistiimien tekemisvinkkipankkia kasvatetaan jatkuvasti. Aletaan rakentamaan nettisivuille paikallistiimien materiaali- ja ohjepankkia. Vapaaehtoisia muistetaan kehittämispäivien yhteydessä yhteisellä virkistäytymisellä, vuosilahjalla

Vapaaehtoisten virikeviikonloppu

Syyskuussa järjestetään ensimmäistä kertaa vertaistoimijoiden virikeviikonloppu Ylöjärvellä. Viikonloppu on tarkoitettu kaikille vapaaehtoisille vertaistoiminnan järjestämisessä mukana oleville perheineen. Osallistujat yhdessä rakentavat viikonlopun mieleiseksi ja osallistujien tarpeita parhaiten vastaavaksi. Ohjelman suunnittelussa huomioidaan, että viikonlopun tarkoitus on ensisijaisesti tarjota virikkeitä paikalliseen toimintaan.

Vertaisohjaajien ja vapaaehtoisten koulutukset vuonna 2015

Vapaaehtoisia kannustetaan osallistumaan vertaisohjaajakoulutuksiin. Nettivertaisohjaajakoulutus järjestetään yhteistyössä Väestöliiton kanssa. Parisuhdevertaisohjaajakoulutuksessa yhteistyökumppanina on Sateenkaariparit-hanke. Ryhmänvetäjä- ja kouluttajakoulutuksia toteutetaan yhteistyössä Setan ja sen jäsenjärjestöjen kanssa. Myös kansainvälisen vaikuttamisen koulutusta järjestetään vuosittain. Vapaaehtoisille tarjotaan mahdollisuutta osallistua myös ulkopuoliseen koulutukseen. Koulutukseen osallistuvien kulut korvataan.

Vapaaehtoisilla paikallistiimeillä on mahdollisuus ryhmätyönohjaukseen. Sopimus työnohjauksesta on tehty sellaiseksi, että työnohjaaja matkustaa vapaaehtoisten luo heidän kotipaikkakunnalleen. Kaksi kertaa vuodessa vuosikokousten yhteydessä työnohjaus järjestetään yhteisesti kaikille vapaaehtoisille Helsingissä.

- Nettivertaisohjaajakoulutusta tarjotaan uusille vapaaehtoisille. Sateenkaariperheet ry järjestää itse chat-vertaisohjaajakoulutusta pitkin vuotta tarpeen mukaan. Muu nettivertaisohjaajakoulutus toteutetaan yhteistyössä Väestöliiton kanssa.
- Yhdessä Kataja ry:n sateenkaariparit-hankkeen kanssa koulutetaan helmikuussa uusia parisuhdetoiminnan vertaisohjaajia. Pyritään innostamaan ohjaajiksi naisparien lisäksi vähintään yksi miespari.
- Parisuhdevertaisohjaajille tarjotaan myös pariviestinnän täydennyskoulutusviikonloppu, jonka tarkoituksena on motivoida ja lisätä sitoutumista työhön sekä laajentaa heidän toimenkuvaansa kattamaan uudenlaisia parisuhdeviikonloppuja ja -iltakursseja.
- Kehittämispäiviin ja virikeviikonloppuun kuuluu aina jonkinlainen koulutuksellinen osuus. Tapahtumiin osallistuneilta vapaaehtoisilta kerätään aina palaute, jonka pohjalta koulutukselliset osuudet suunnitellaan vapaaehtoisten tarpeita mahdollisimman hyvin vastaaviksi.
- Järjestetään Setan kanssa yhteistyössä ryhmänohjaajakoulutusta vapaaehtoisille ryhmän ohjaajille ja kouluttajakoulutusta vapaaehtoisille kokemuskouluttajille. Lisäksi kokemuskouluttajille järjestetään perheteemoihin keskittyvää täydennyskoulutusta.
- Maaliskuussa järjestetään yhdistyksen pitkäaikaisimmille ja perehtyneimmille vapaaehtoisille toimijoille viikonlopun mittainen kouluttajakoulutus, jonka tavoitteena on antaa eväitä kouluttaa perheiden kanssa työskenteleviä ammattilaisia myös itsenäisesti. Koulutukseen osallistujat valitaan huolellisesti.

- Monimuotoiset perheet -verkoston ja Kaikkien perheiden Suomi -hankkeen kanssa yhteistyössä järjestetään syksyllä paikallisen vaikuttamisen koulutus verkoston vapaaehtoisille. Lisäksi koulutetaan verkoston työntekijöitä vaikuttamistyön kysymyksissä.

4.3. Perheiden ja perhettä suunnittelevien neuvonta

Iso osa perhelainsäädäntöä ja palvelujärjestelmää ei edelleenkään huomioi sateenkaariperheitä, mikä aiheuttaa arjen vastoinkäymisiä perheille. Tähän haasteeseen Sateenkaariperheiden neuvontapalvelu pyrkii vastaamaan. Neuvonta on byrokraattis-käytännöllistä neuvontaa, ei psykososiaalista tukea. Myöskään varsinaiseen juridiseen neuvontaan ei yhdistyksellä ole osaamista eikä resursseja.

Apilaperheet ja erilaiset miesten perheet ovat perhemuotoja, jotka lainsäädäntö ja palvelujärjestelmä tunnistaa kaikista huonoiten. Näissä perheissä vanhempien asema ei usein ole juridisesti turvattua ja moni asia on vanhempien välisten sopimusten varassa. Näiden perheiden on kaikista haasteellisinta saada asiantuntevaa neuvontaa julkisilta palveluntarjoajilta.

Toimenpiteet vuonna 2015

Jatketaan neuvontapalvelun toimintaa puhelin-, sähköposti- ja chat-neuvontana. Helsinki Priden yhteydessä on kenellä tahansa mahdollisuus varata aika henkilökohtaiseen neuvontaan. Uutena toimintamuotona aloitetaan henkilökohtaisen, kasvokkaisen neuvonnan tarjoaminen miehille ja apilaperheille, jotta heidän erityiseen neuvonnan tarpeeseen kyetään vastaamaan aiempaa paremmin. Neuvontaa toteuttaa ennen kaikkea vertaistoiminnan koordinaattori, joten uuden kasvokkaisen neuvonnan käynnistyminen on kiinni hänen rekrytoinnistaan. Neuvontatehtävää toteuttavat lisäksi muut työntekijät, hallituksen puheenjohtaja ja jäsenet. Lisäksi paikallistiimien merkitys neuvoina paikallisessa toiminnassa on korvaamaton. Neuvoa hakevat perheiden lisäksi opiskelijat, ammattilaiset ja toimittajat. Vuonna 2013 toteutettiin noin 1400 neuvontatapahtumaa.

Sateenkaariperheiden perhevalmennus

Sateenkaariperheiden perhevalmennus täydentää kunnan tarjoamaa synnytys- ja perhevalmennusta. Kurssilla (20 oppituntia) tarjotaan tietoa erityisesti sateenkaariperheiden perheellistymiseen liittyvistä erityishaasteista, käydään läpi perheiden oikeuksia etuuksiin, syntymässä olevan lapsen juridisen tilanteen turvaamiseen liittyvissä hakemuksissa, sateenkaariperheiden parisuhteen tyypillisistä sudenkuopista, kolmen ja neljän vanhemman perheiden erityishaasteista jne. Valmennus ei korvaa kunnan järjestämää synnytys-/perhevalmennusta vaan täydentää sitä. Valmennuksessa kouluttajina toimivat työntekijät, muut asiantuntijat ja sateenkaariperheelliset kokemuskouluttajat. Valmennuksen tarkemmat sisällöt löytyvät yhdistyksen kotisivuilta. Valmennus on osa yhdistyksen neuvontatehtävää, mutta on myös merkittävä vertaistuen foorumi.

Tavoitteet

Tarjotaan ajanmukaista tietoa byrokratiasta selviämiseen. Tuetaan ongelmien ennaltaehkäisyä. Kiinnitetään tulevien vanhempien huomiota parisuhdehyvinvoinnin merkitykseen. Tarjotaan mahdollisuus muodostaa vertaisverkostoja ja saada vertaistukea.

Toimenpiteet vuonna 2015

- Toteutetaan kolme viiden luennon iltakurssia Helsingissä (14.4.-12.5., 8.9.-6.10. ja 27.10.-24.11.) ja yksi viikonloppukurssi Jyväskylässä 20.-22.11. Jos rahoitusta vertaistoiminnan koordinaattorille ei myönnetä, järjestetään kaksi iltakurssia.
- Tiedotetaan loppuvuodesta 2014 julkaistusta perhevalmennuksen nettikurssista.
- Selvitetään resurssien puitteissa supistettujen kurssien järjestämistä Turussa ja Tampereella.

- Käynnistetään sateenkaariperhevalmennuksen ja kunnallisen äitiyshuollon kehittäminen vuoden alussa käynnistettävässä hankkeessa (ks. ammatillisen työn kehittäminen)

Miten lapsia tehdään? –tilaisuudet

Miten lapsia tehdään? -tilaisuudet ovat yhden illan avoimia keskustelutilaisuuksia, joissa kerrotaan sateenkaariperheellistymisen mahdollisuuksista ja annetaan perhettä suunnitteleville mahdollisuus kysyä asiantuntijalta.

Toimenpiteet vuonna 2015

- Järjestetään tilaisuus 3-4 kaupungissa vuoden aikana
- Jokaisen tilaisuuden jälkeen pyritään kasaamaan osallistujista oma alkutaipaleella-ryhmä, johon osallistuu lasta suunnittelevia, odottavia ja lapsen juuri saaneita.
- Tarjotaan alkutaipaleilaisille mahdollisuutta osallistua sateenkaariperheiden perhevalmennukseen.
- Hyödynnetään paikallisten perheiden innokkuutta olla tilaisuuksissa mukana kokemuskouluttajina.
- Järjestetään tilaisuuksia myös erityisille kohderyhmille, kuten miehille, transihmisille, sijaisvanhemmuutta tai sinkkuvanhemmuutta suunnitteleville ja monivanhempaisille perheille.

4.4. Yhteisöllinen ja kulttuurinen toiminta

Kansainvälinen sateenkaariperhepäivä

3.5.2015 järjestetään mahdollisimman monella paikkakunnalla neljännen kansainvälisen sateenkaariperhepäivän tapahtumia, jotka ovat iloisia ja näkyviä koko perheen tapahtumia. Vuonna 2015 järjestetään paikkakuntakohtaisten tapahtumien lisäksi risteily Turusta Tukholmaan yhdessä Tukholman sateenkaariperheiden kanssa.

Pride-tapahtumiin perheisältöjä

Pitkin vuotta ollaan mukana mahdollisimman monessa Pridessa ympäri Suomea. Innostetaan paikalliset järjestämään Pridessa perheohjelmaa sekä ottamaan hoitaakseen yhdistyksen esittelypöydän. Työntekijävetoisesti tai koulutetun vapaaehtoisen johdolla järjestetään mahdollisimman monessa Pridessa Miten lapsia tehdään -tilaisuus. Esittelypöytä ja lapsettomille suunnatut tilaisuudet lisäävät yhdistyksen näkyvyyttä lapsettomalle sateenkaarikansalle ja helpottavat heidän löytämistään yhdistyksen tarjoaman vertaistuen ja palveluiden pariin.

5. Tukipalvelut

5.1. Jäsenpalvelujen kehittäminen

Yhdistyksen jäsenmäärä on enemmän kuin kaksinkertaistunut neljässä vuodessa ja on nyt noin 800 henkilöä. Kasvu tulee jatkumaan voimakkaana. Kohderyhmän tosiasiallinen koko kasvaa voimakkaasti. Lisäksi jäsenten määrää kasvattaa yhdistyksen toiminnan laajentuminen. Esimerkiksi sateenkaariperheiden perhevalmennus on tuonut yhdistykselle paljon lisää jäseniä. Toimintansa kautta yhdistys tavoittaa satoja henkilöitä, jotka eivät ole yhdistyksen jäseniä. Kyselyiden mukaan suurin osa toimintaa osallistuvista ei jostain syystä ole jäseniä.

Tavoitteet

Jäsenet kokevat, että he ovat osa tärkeää kansalaisliikettä, ja haluavat tukea yhdistyksen tavoitteiden toteutumista pysymällä yhdistyksen jäsenenä. Ne jäsenet, jotka osallistuvat yhdistyksen toimintaan, saavat riittävät ja oikea-aikaiset tiedot toiminnasta. Jäsenyyteen liittyvät prosessit sujuvat nopeasti ja ilman virheitä.

Toimenpiteet vuonna 2015

- Lisätään uuden jäsenen pakettiin alkuvuodesta painatettavat Läheisen opas ja esite lapsille ja nuorille.
- Otetaan käyttöön nettipohjainen jäsenhallintajärjestelmä
- Tehdään vuosittaiseksi suunnitellun jäsenkyselyn pilottikysely yhteistyössä tutkimushankkeen kanssa
- Rekrytoidaan uusia jäseniä kaikissa itse järjestettävissä tapahtumissa, Facebookissa, uusien nettisivujen rekrytointisivulla ja yhteistyössä Setan kanssa.
- Viestinnästä ks. luku viestintä alla

5.2. Viestintä**Ulkoinen viestintä***Tavoitteet*

Yhdistyksen voimassa olevat perhepoliittiset tavoitteet ovat poliittisten toimijoiden ja palveluntarjoajien tietoisuudessa. Perheiden kanssa työtä tekevillä ammattilaisilla on tietoa sateenkaariperheiden tarpeista ja kokemuksista palveluissa. Yhdistyksen yhteistyökumppanit saavat tietoa ajankohtaisista asioista.

Toimenpiteet vuonna 2015

- Tiedotetaan yhdistyksen uusista perhepoliittisista tavoitteista ja hallitusohjelmataavoitteista
- Nostetaan yhdistyksen uusia tavoitteita aktiivisesti esille mediassa
- Tehdään julkilausumia yksin ja yhdessä Monimuotoiset perheet -verkoston ja muiden kumppanien kanssa.
- Kirjoitetaan lehtien mielipide-palstoille.
- Tuotetaan erilaisia kirjallisia materiaaleja ammatillisen työn tueksi (ks tiedon tuottaminen)
- Päivitetään ja täydennetään nettisivuilla olevaa materiaalia
- Yhdistys välittää tietoa lapsiperheiden moninaisuudesta sekä omasta toiminnastaan myös jakamalla esitteitään, tekemällä koulutuskäyntejä sekä osallistumalla erilaisiin seminaareihin ja tapahtumiin.

Sisäinen viestintä*Tavoitteet*

Yhdistyksen toimintaan osallistuvat, jäsenet, vapaaehtoiset, luottamushenkilöt ja henkilöstö saavat riittävät ja oikea-aikaiset tiedot yhdistyksen toiminnasta, kehittämisestä ja päätöksenteosta.

Toimenpiteet vuonna 2015

- Julkaistaan sähköinen uutiskirje 6 kertaa toimintavuoden aikana, ja lähetetään jäsenille ja sidosryhmärekisterin 500 yhteistyökumppanille.
- Päivitetään sidosryhmärekisteri ja siirrytään lähettämään uutiskirje Surveypal-alustalta
- Kehitetään perheille ja aktivisteille suunnattuja sisältöjä kotisivuilla. Erityisesti panostetaan miehille, apilaperheille ja paikallistiimeille suunnattuun informaatioon.
- Vahvistetaan sateenkaarikentälle kohdistuvaa tiedotusta. Viestitään, että Sateenkaariperheet ry on sekä lapsiperheellisten että suunnittelijoiden ja haaveilijoiden

yhteinen yhdistys. Vahvistetaan myös viestiä, että yhdistys on miesten, naisten ja muunsukupuolisten yhteinen yhdistys. Samoin mukaan mahtuu eri perhemuodot ydinperheistä apilaperheisiin ja kaikki siltä väliltä.

- Luodaan omat Facebook-ympäristöt miestyöryhmälle ja sateenkaariperheiden miehille
- Päivitetään yhdistyksen Facebook-sivulla ajankohtaista tietoa yhdistyksen tapahtumista, vaikuttamistyöstä ja mielenkiintoisia uutisia Suomesta ja maailmalta

5.3. Hallinto

Yhdistyksen toiminnan suuntauksista päättää yhdistyksen yleinen kokous, joka kokoontuu kaksi kertaa vuodessa. Toimintasuunnitelman toteuttamisesta vastaa hallitus, jota johtaa puheenjohtaja. Hallitus kokoontuu 6-8 kertaa vuodessa. Hallituksen esittelijänä toimii toiminnanjohtaja. Yhdistyksen hallintoa ohjaa vuonna 2013 vahvistettu johtosääntö, joka sisältää myös henkilöstöhallinnon suuntaviivat.

Tavoitteet

Huolehditaan, että yhdistyksen hallinto tukee suunnitelmallista ja tehokasta perustehtävän toteuttamista ja tarkkaa taloudenpitoa. Hyvä hallinto huomioi kaikki yhdistyksen toimijat.

Toimenpiteet vuonna 2015

- Nimetään ensimmäistä kertaa hallitukselle miesjaosto, joka kehittää, seuraa, ideoi ja tekee aloitteita hallitukselle miestyön osalta
- Valmistellaan vuosikokoukselle sääntömuutosesitys, jossa muokataan yhdistyksen tarkoitustekstiä nykyaikaisempaan muotoon, uudistetaan nimenkirjoitusoikeutta ja säädetään hallituksen jäsenen kausi kahden vuoden mittaiseksi.
- Kevätkokous järjestetään 21.3. paikallistoiminnan kehittämispäivien yhteydessä Helsingissä. Syyskokous järjestetään 27.11. Setan edustajakokouksen yhteydessä.
- Pannaan toimeen vuonna 2014 vahvistetut perhepoliittiset tavoitteet, miestyöryhmän toimenpide-ehdotukset ja Toiminta- ja rahoitussuunnitelma 2014-2021

Seuranta ja arviointi

Sateenkaariperheet ry:n hallitus ja vuosikokous seuraavat toiminnalle asetettujen tavoitteiden saavuttamista raportoinnin sekä toimintakertomusten ja -suunnitelmien avulla. Hallituksen asettamat työryhmät kehittävät ja valvovat tavoitteiden toteutumista. Työntekijät raportoivat hallitukselle leiritoiminnan ja muun toiminnan toteutumisesta. Hallitus laatii keskeisimmille toiminnoille tarkennetut toimintasuunnitelmat. Keskeisimmistä toiminnoista, osallistujamääristä ja yhteydenotoista pidetään kirjaa ja seurataan kysynnän kehittymistä. Jäsenistölle tehdään kerran vuodessa jäsenkysely, jolla kartoitetaan jäsenten toiveita, tarpeita ja kokemuksia yhdistyksen toiminnassa mukanaolosta. Leireistä ja perhevalmennuksista kerätään aina palaute osallistujilta. Lisäksi vuonna 2015 tehdään kysely vapaaehtoistoimijoille. Vaikuttamistoimintaa arvioidaan yhteistyössä Monimuotoiset perheet -verkoston kanssa osana Kaikkien perheiden Suomi -hanketta.

Henkilöstö

Vuoden 2015 alussa yhdistys työllistää kuusi työntekijää, joista neljä hanketyöntekijöitä. Toimintavuoden aikana rekrytoidaan kolme työntekijää lisää. Perhevalmennuksen ja äitiyshuollon sekä ammatillisen koulutuksen kehittämishankkeisiin (ks luku ammatillisen työn kehittäminen) palkataan kumpaankin yksi hanketyöntekijä.

Lisäksi Raha-automaattiyhdistyksen yleisavustuksella palkataan kolmas vakituinen työntekijä. Uuden vakituisen työntekijän tarvetta perustelee kohderyhmän koon nopea kasvu, tuen ja vertaistoiminnan, erityisesti perhevalmennuksen, suuri kysyntä, paikallisen vapaaehtoistoiminnan

aktivoituminen ja kohderyhmän erityisen tuen tarve ja edunvalvonnan kriittinen merkitys. Tarkemmat perustelut avustushakemuksen liitteenä.

Vakituisen henkilöstön toimenkuvat uuden työntekijän rekrytoimisen jälkeen:

Yhdistyksen hallinnosta ja toiminnan toteuttamisesta vastaa täysipäiväinen toiminnanjohtaja. Toiminnanjohtajan toimenkuvaan kuuluu kokonaisvaltainen vastuu yhdistyksen toiminnasta ja taloudesta. Toiminnanjohtaja toimii hallituksen esittelijänä ja muiden työntekijöiden esimiehenä. Hänen työtehtäviinsä kuuluu järjestöllinen kehittäminen, vaikuttamistyö ja viestinnän johtaminen. Uuden työntekijän myötä toiminnanjohtaja voi keskittyä aiempaa paremmin näihin ydintehtäviinsä nopeasti kasvavassa yhdistyksessä.

Vertaistoiminnan koordinaattorin työtehtäviin kuuluu paikallisen ja valtakunnallisen vertaistoiminnan kehittäminen, vapaaehtoisten kouluttaminen, tukeminen ja innostaminen, yhteydenpito vapaaehtoiisiin ja vapaaehtoisten kesken, leiritoiminnan vertaistuellisten sisältöjen kehittäminen, perhevalmennusten järjestelyt ja vapaaehtoisten vertaiskouluttajien koordinointi, nettivertaistoiminnan (perheaikaa.fi + keskustelufoorumi) koordinointi ja suunnittelu sekä materiaalien tuottaminen ja jäsenten neuvontatehtävät.

Järjestösihteerin työnkuvaan kuuluvat leiritoiminnan, perhevalmennusten, parisuhdekurssien, avoimien tilaisuuksien, koulutusten jne käytännön järjestelyt, ilmoittautumisten vastaanottaminen, laskituksen hoitaminen, jäsenrekisterin hoitaminen, järjestön hallintoon liittyvät toimistotyöt, taloushallinnon avustavat tehtävät sekä jäsenten neuvontatehtävät.

Työntekijöiden osaamista ja jaksamista tuetaan säännöllisellä koulutuksella ja virkistyspäivillä. Esimiestyötä tuetaan johtosäännöllä, joka sisältää henkilöstöohjeen. Toteutetaan työterveyshuoltoa yhteistyössä Diacorin kanssa työterveyshuollon toimintasuunnitelman pohjalta. Tarjotaan koko henkilöstölle yleislääkäritasoinen sairaanhoito sekä liikunta- ja kulttuurisetelit.

Toimitilat

Yhdistys on toiminut vuoden 2012 alusta yhteisissä toimitiloissa (Kotola) Adoptioperheiden ja Familia Clubin kanssa. Toimitiloihin muutettaessa yhdistyksellä oli 1,5 henkilöä palkkalistoillaan, tällä hetkellä kuusi ja vuoden 2015 lopussa yhdeksän. Yhdistyksen ei ole mahdollista saada lisätilaa Kotolasta, jossa kahden muunkin yhdistyksen tilat ovat täydessä käytössä. Tästä syystä yhdistyksen tulee löytää vuoden 2015 aikana uudet toimitilat. Yhdistys on käynyt alustavia keskustelua Setan, Helsingin seudun Setan ja Regnbågsankanin kanssa yhteisten toimitilojen etsimisestä vuonna 2015. Muuttokustannuksiin haetaan väliaikaista korotusta yleisavustukseen.

Toimenpiteet vuonna 2015

- Alkuvuodesta suoritetaan yhteinen tarpeiden kartoitus kumppaneiden kanssa.
- Etsitään tarpeisiin sopivat tilat keskeiseltä paikalta, koska toimitiloissa tulee käymään paljon vertaistoiminnan ja koulutusten osallistujia
- Muutetaan uusiin toimitiloihin syyskauden 2015 aikana.

Talous

Yhdistyksen taloudelliset resurssit ovat kasvaneet vauhdikkaasti ja kasvu tulee jatkumaan. Rahoituspohja on monipuolinen, mutta hankerahoitukseen painottuva. Raha-automaattiyhdistykseltä haetaan vuodelle 2015 yleisavustukseen tuntuva korotusta. Toinen päärahoittaja on opetus- ja kulttuuriministeriö. Muita rahoittajia ovat Kansan sivistystyön liitto, ulkoministeriö sekä Helsingin, Turun ja Tampereen kaupungit. Toimintaa rahoitetaan ajoittain myös säätiörahoituksella. Tuottoja saadaan lisäksi osallistumismaksuina lähinnä leiritoiminnasta. Näillä tuotoilla katetaan osa leirikeskusten perimistä maksuista. Oman varainhankinnan tuotot ovat lähinnä jäsenmaksuja.

Vuoden 2015 budjetissa varsinaisen toiminnan kulut ovat 714 150 euroa. Yleisavustuksella katettavien ydintoimintojen kulut ovat 277 150 euroa, jossa on kasvua 99 000 euroa edelliseen vuoteen. Kuluja on lisätty seuraaviin käyttötarkoituksiin: vertaistoiminnan koordinaattorin palkkakuluihin sivukuluineen ja lisääntyneine yleiskuluineen, leiritoiminnan kuluihin, paikallistoiminnan kuluihin, koululaisten toimintaan, vertaistoiminnan koulutuksiin, parisuhdetoiminnan toimintakuluihin ja (väliaikaisena korotuksena) muuttokustannuksiin. Tarkempi erittely ja perustelut avustushakemuksen liitteenä.

Toimenpiteet vuonna 2015

- Talouden seuranta toteutetaan vuosittain vahvistettavan taloussäännön mukaisesti.
- Taloussuunnittelua ohjaa hallituksen vuonna 2014 vahvistama Toiminta- ja rahoitussuunnitelma 2014-2021
- Paikallistoiminnan rahoitusta kehittää ja seuraa vuonna 2014 vahvistetut kriteerit paikallistoiminnan määrärahojen varaamiseen. Kriteereitä sovelletaan ensi kerran vuonna 2015.
- Uuden vakituisen työntekijän myötä taloushallinnon tehtäviä kyetään eriyttämään aiempaa paremmin eri henkilöille eikä vaarallisia työyhdistelmiä pääse syntymään

LIITTEET:

Tapahtumakalenteri
 Kaikkien perheiden Suomi -hankkeen toimintasuunnitelma 2015
 Toiminta- ja rahoitussuunnitelma 2014-2021
 Perhesuhdekeskus-toiminta, toiminta-ajatus 2016-

Tapahtumakalenteri

- 6.-8.2. Talven perheleiri Janakkalassa
- 6.-8.3. Rikasta minua - parisuhdekurssi Tuusulassa
- 21.3. Kevätkokous Helsingissä
- 21.-22.3. Paikallistoiminnan kehittämispäivät Helsingissä
- 26.-27.3. Sukupuolen moninaisuus, perhe ja lapset -seminaari Helsingissä
- 11.-12.4. Kouluttajakoulutus, ammatillinen koulutus
- 14.4.-12.5. Perhevalmennus, Helsinki, iltakurssi
- 17.-19.4. Koululaisten ja vanhempien viikonloppuleiri Ylöjärvellä
- 3.5. Kansainvälisen sateenkaariperhepäivän tapahtumat eri puolilla Suomea
- 22.-24.5. Pariviestinnän kurssi pariskunnille Kirkkonummella
- 22.-28.6. Helsinki Pride -viikon tapahtumat
- 30.7.-2.8. Perheleiri Rautavaaralla
- 30.7.-2.8. Koululaisten leiri Rautavaaralla
- 4.-6.9. Rikasta minua -parisuhdekurssi Kirkkonummella
- 8.9.-6.10. Perhevalmennus, Helsinki, iltakurssi
- 18.-20.9. Vapaaehtoisten virikeviikonloppu Ylöjärvellä
- 2.-4.10. Miesten perheleiri Kirkkonummella
- 16.-17.10. Koululaisten päiväleiri Helsingissä
- 27.10.-24.11. Perhevalmennus, Helsinki, iltakurssi
- 20.-22.11. Perhevalmennus, Jyväskylä, viikonloppukurssi
- 27.11. Syyskokous Helsingissä

Tarkennettu toimintasuunnitelma toimii alkuperäistä hankesuunnitelmaa täydentävänä ja tarkentavana suunnitelmana vuodelle 2015. Hankkeen toiminnan kokonaisuus sekä pitkän tähtäimen tavoitteet on määritelty kattavasti alkuperäisessä hankesuunnitelmassa.

Kaikkien perheiden Suomi

Kaikkien perheiden Suomi -hanke on Monimuotoiset perheet -verkoston vaikuttamistyön hanke, jota Raha-automaattiyhdistys rahoittaa. Verkosto koostuu järjestöistä, jotka paneutuvat perhe-elämän erityiskysymyksiin kukin omasta näkökulmastaan. Järjestöjemme kohderyhmiä yhdistävät arkielämää hankaloittavat lait ja käytännöt, jotka eivät tunnista kaikkia perheitä.

Monimuotoiset perheet -verkoston kaikki kymmenen järjestöä ovat mukana toteuttamassa Kaikkien perheiden Suomi -hankkeen vuosien 2013 – 2016 aikana.

Tarkoitus

Kaikkien perheiden Suomi -hankkeen tarkoitus on tehdä perhepolitiikan ja -työn kehittämis- ja vaikuttamistyötä kymmenen itsenäisen järjestön laajana ja tiiviinä yhteishankkeena.

Hanke toimii myös kokeiluna, jonka aikana selvitetään ja arvioidaan minkälaisiin asioihin laaja verkosto voi yhteisellä vaikuttamistyöllä vaikuttaa. Samoin päästään etsimään uudenlaisia keinoja ja sisältöjä yhteiselle vaikuttamistyölle.

Tavoitteet

Hankkeen tavoitteena on tunnistaa järjestöjen kohderyhmiä yhdistäviä yhteisiä haasteita, etsiä niihin ratkaisuja ja viedä näitä ratkaisuja palveluiden ja lainsäädännön kehittäjien tietoisuuteen.

Hanke mahdollistaa järjestöjen välisen tiiviin verkostotyöskentelyn ja yhteisten vaikuttamistyön työkalujen kehittämisen. Tavoitteena on, että yhteishankkeen myötä syntyy uutta tietoa ja osaamista järjestöjen vaikuttamistyön keinoista ja mahdollisuuksista.

Viestit

Monimuotoiset perheet -verkosto on määritellyt viisi yhteistä perhepoliittista viestiä, joihin Kaikkien perheiden Suomi -hankkeessa vaikutetaan. Lisäksi kunkin järjestön kanssa tehdään yhteistyötä yhden kyseiselle järjestölle keskeisen viestin edistämiseksi.

Verkoston keskeiset perhepoliittiset viestit ovat seuraavat:

- Perhevapaajärjestelmä huomioi monimuotoiset perheet
- Perheet saavat enemmän tukea ja apua moninaisten elämäntilanteiden kohdatessa
- Lapsille voidaan varmistaa oikeus tavata sosiaalisia vanhempia
- Perheille tarjotaan psyykkistä tukea kriisin kohdatessa ja kriisin jälkihoitoon kiinnitetään riittävää huomiota
- Taloudellisten etuuksien rakenteelliset epäkohdat korjataan siten, että monimuotoisten perheiden taloudellinen toimeentulo turvataan samalla tavalla kuin muidenkin perheiden

Lisäksi hankkeen kaikkea toimintaa läpäisee rasisminvastainen eetos.

Toiminta

Vuoden 2015 toimintaa jäsentävät eduskuntavaalit ja niiden jälkeiset hallitusneuvottelut. Hankkeen poliittinen vaikuttamistyö keskittyy alkuvuodesta vaalityöhön ja verkoston hallitusohjelmatavoitteiden viestimiseen. Vaalien jälkeen poliittisen vaikuttamistyön tavoitteita arvioidaan uudelleen vaalituloksen perusteella. Syksyllä valmistellaan verkoston kuntavaalitavoitteet vuodelle 2016.

Palvelujärjestelmään kohdistuva vaikuttamistyö keskittyy vuonna 2015 perheiden monimuotoisuuteen liittyvien materiaalien tuottamiseen yhteistyössä lasten, nuorten ja perheiden palveluissa toimivien ammattilaisten kanssa. Lisäksi palvelujärjestelmän suuntaan viestitään Monimuotoiset perheet - verkoston olemassaolosta sekä perheiden monimuotoisuuden kohtaamisen välineistä.

Vuonna 2015 hankkeessa toteutetaan seuraavia toimia:

- Verkoston tavoitteiden mukainen poliittinen vaikuttamistyö; yhteiset lausunnot ja kannanotot
- Selvitetään lain lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta muutostarpeita ja vaaditaan yhteistyökumppaneiden kanssa asian sisällyttämistä hallitusohjelmaan
- Edistetään edelleen perhevapaiden yhdenvertaistamista pohtivan kolmikantaisen työryhmän perustamista ja toimitaan työryhmän asiantuntijoina
- Kartoitetaan kriisiavun saamisen kriteerejä ja tuotetaan verkoston järjestöjen kesken ehdotus optimaalisesta toimintamallista kriisitilanteissa palvelujärjestelmän ja päättäjien käyttöön
- Selvitetään, minkälaisia rakenteellisia epäkohtia monimuotoisten perheiden taloudellisissa etuuksissa on muihin perheisiin verrattuna ja julkaistaan kannanotto
- Tuotetaan viestintäsuunnitelman pohjalta suunnitellut materiaalit ammattilaisten käyttöön
- Painatetaan verkoston hallitusohjelmatavoitteet jaettavaksi kansanedustajaehdokkaille
- Toteutetaan perheiden monimuotoisuutta esiin tuova vaalikone yhteistyössä Emma & Elias -ohjelman ja siihen sisältyvien hankkeiden kanssa
- Hallituspohjan ollessa selvillä otetaan yhteyttä perheasioista vastaaviin ministereihin ja pyydetään tapaamista
- Pyritään järjestämään vierailut kaikkiin uusiin eduskuntaryhmiin syksyn 2015 ja kevään 2016 aikana
- Luodaan verkoston kuntavaalitavoitteet vuodelle 2016
- Järjestetään paikallisen vaikuttamisen koulutuspäivä kaikkien verkoston järjestöjen paikallisille vapaaehtoisille – pohjana kuntavaalitavoitteet 2016
- Rakennetaan Verkstopohjaisen vaikuttamistyön toimintatapojen valikkoo
- Järjestetään verkoston järjestöjen puheenjohtajien tapaaminen
- Jatketaan verkoston järjestöjen työntekijöiden osallistamista hankkeen toimintaan työntekijätyöryhmien avulla
- Toteutetaan yksittäisten verkoston järjestöjen näkyvyyttä lisääviä kampanjoita sosiaalisessa mediassa ja muilla tarkoituksenmukaisilla foorumeilla
- Osallistutaan messuille, tapahtumiin ja erilaisten ammattiryhmien koulutuspäiville hankkeen tavoitteiden mukaisesti
- Kootaan hankkeen www-sivuille lisää tietoa perheiden monimuotoisuudesta ja monimuotoisten perheiden erityistilanteista
- Luodaan ja ylläpidetään jo luotua yhteistyöverkostoa päättäjien ja palvelujärjestelmän sekä oppilaitosten suuntaan
- Jatketaan oppilaitosyhteistyötä
- Luodaan yhteistyö Arcadan kanssa

- Raportoidaan ammattikorkeakouluopiskelijoille ja ammattilaisille suunnattujen kyselyjen tuloksista
- Kerätään yhteistyöverkostoja, jotka mahdollistavat hankkeen juurruttamisen
- Toteutetaan ostopalveluna valokuvanäyttely, tavoitteena näyttelyn sijoittuminen eduskuntataloon tai johonkin vastaavaan keskeiseen tilaan

Lisäksi Monimuotoiset perheet -verkoston järjestöjen omien tavoitteiden mukaisesti vuoden 2015 aikana:

- Selvitetään Kansallisen adoptio-ohjelman luomisen mahdollisuuksia
- Selvitetään mahdollisuutta saada väestökisteriin useampi kuin yksi äidinkieli
- Kerätään tietoa lapsen kuoleman jälkeisestä sairauslomasta, sen diagnooseista.
- Otetaan kantaa monikkoperheellisten oikeudesta saada subjektiivinen päivähoido-oikeus perheen kaikille lapsille.
- Selvitetään perhe-eläkkeiden mahdollisia epäkohtia
- Selvitetään perhehoitajien aseman parantamiseen vaadittavia toimenpiteitä
- Vaikutetaan äitiyden määräytymistä säätelevään lainsäädäntöön samaa sukupuolta olevien parien vanhemmuusolettaman mahdollistamiseksi rekisteröidyssä parisuhteessa sekä avioliitossa
- Kartoitetaan hedelmöityshoitolaisten muutostarpeita, hoidon saannin kriteereitä ja muutoksenhakuoikeutta
- Selvitetään etälapsen aseman parantamista kuntatason toimintana
- Kartoitetaan tuomioistuimien mahdollisuutta käyttää perheneuvonnan, lapsen kasvun ja kehityksen asiantuntijoita käräjäoikeuden apuna.

Arviointi

Hankkeen arviointi teetetään osin ostopalveluna ja osin työntekijöiden ja johtoryhmän yhteistyönä. Vuoden 2014 viimeisessä johtoryhmän kokouksessa ulkopuolinen arvioija keskustelee johtoryhmän kanssa ja johtoryhmä arvioi itse hankkeen toimintaa sekä omaa toimintaansa. Alkuvuodesta 2015 ulkopuolinen arvioija toteuttaa hankkeelle väliarviointiraportin.

Hallinto ja talous

Hanke on saanut RAY:n projektirahoituksen vuosille 2013 -2016. RAY-projektirahoitusta myönnettiin hankkeeseen toiselle vuodelle 206 000 euroa. Myönnetty avustus oli 4000 euroa budjetoitua pienempi, sillä hankkeen hallintokulut (4000 euroa) siirrettiin Sateenkaariperheet ry:n vastattavaksi yhdistyksen saatua RAY:n yleisavustuksen.

Ulkopuolista rahoitusta ei ollut. Hankkeen budjetti vuodelle 2014 oli edelliseltä vuodelta siirtyvät avustukset huomioiden 249 500 euroa, josta vuodelta 2013 arvioitiin siirtyväksi 39 500 euroa. Korjattu talousarvio 4000 euron vähennys huomioiden oli 245 500 euroa. Hankkeen menot tulevat olemaan vuonna 2014 arviolta 211 500 euroa. Seuraavalle vuodelle siirtyy avustusta noin 34 000 euroa. Hankkeen siirtävistä kuluista raportoidaan Raha-automaattiyhdistykselle projektiselosteessa.

Hankkeen budjetti vuodelle 2015 on siirtyvä avustus huomioiden 240 000 euroa. Suurimmat kulut vuonna 2015 ovat henkilöstökuluja (105 000 e), tapahtumajärjestelykuluja, materiaali- ja painatuskuluja sekä seminaari- ja konferenssijärjestelykuluja. Toimintakulujen arvioidaan olevan yhteensä noin 73 000 euroa. Lisäksi tulevat matka- ja majoituskulut, toimitilavuokrat ja toimistokulut, kokous- ja neuvottelukulut sekä markkinointi- ja ilmoituskulut yhteensä 62 000 euroa.

Talosasioita sekä toimintasuunnitelman toteutumista seurataan johtoryhmän kokouksissa. Vuoden 2015 talousarvio hyväksytään johtoryhmässä sekä hankkeen hallinnollisena valvojana toimivan Sateenkaariperheet ry:n

hallituksessa ja vuosikokouksessa. Taloutta koskevat päätökset viedään johtoryhmän kokouksiin ja tehtyjä päätöksiä noudatetaan.

Työn etenemistä ja tavoitteiden mukaista toimintaa valvotaan johtoryhmän toimesta.

Hankkeen johtoryhmässä toimivat Monimuotoiset perheet verkoston järjestöjen toiminnanjohtajat. Hankkeen järjestöt ovat: Adoptioperheet ry, KÄPY – Lapsikuolemaperheet ry, Lapsettomien yhdistys Simpukka ry, Monikulttuuriyhdistys Familia Club ry, Perhehoitoliitto ry, Sateenkaariperheet ry, Suomen Monikkoperheet ry, Suomen Nuoret Lesket ry, Suomen Uusperheiden Liitto ry ja Yhden Vanhemman Perheiden Liitto ry.

Johtoryhmä kokoontuu vuoden 2015 aikana neljä kertaa. Lisäksi hankkeessa toimii vaikuttamistyön kehittäjäryhmä, viestintä- ja materiaalityöryhmä sekä kaksi oppilaitosyhteistyön työryhmää. Hankkeen hallinnollisena valvojana toimii Sateenkaariperheet ry.

Sisältää joukon ideoita uusiksi hankkeiksi, toimintamuodoiksi ja niiden mahdollisiksi rahoituksiksi. Tavoitteena on ollut kerätä yhteen ideoita yhdistyksen suurten toimintalinjojen kehittämiseksi. Myös mahdollisia rahoituskanavia on pohdittu. On todennäköistä, että kaikkeen kehittämiseen ei saada rahoitusta, joten kehittämistä täytyy priorisoida. Tämän asiakirjan pohjalta hallitus tekee tulevana vuosina priorisointia koskevia päätöksiä.

Vuosien 2015-2016 uudet hankkeet/toiminnot hallitus on jo linjannut kokouksessaan 23.8.2014. Vuosien 2017-2021 uudet hankkeet/toiminnot tullaan priorisoimaan tulevana vuosina tämän suunnitelman pohjalta.

Päätetyt kehittämishankkeet / uudet toiminnot:

2015

- Vertaistoiminnan koordinaattori (rahoitusta haettu syyskuussa 2014, Ay:n korotus RAY)
- Perhevalmennuksen ja äitiyshuollon kehittämishanke (rahoitusta haettu kesäkuussa 2014, terveyden edistämisen määräraha, THL)
- Ammatillisen peruskoulutuksen kehittämishanke yhteistyössä oppilaitoksen kanssa (rahoitusta haetaan huhtikuussa 2015, Opetushallitus)
- Ammatillisen täydennyskoulutuksen hanke, päivähoito- ja koulupainotus (rahoitusta haetaan joulukuussa 2014, OKM)

2016

- Perhehoitohanke (rahoitusta haetaan toukokuussa 2015, C-avustus RAY)
- Perhesuhdekeskus (rahoitusta haetaan toukokuussa 2015, Ak-avustus RAY)

Kehittämissuunnitelma 2015-2021

Suluissa mahdolliset rahoituskanavat, sekä jo päätettyjen hankkeiden / toimintojen osalta käynnistämisen vuosi.

VERTAISTOIMINNAN KEHITTÄMINEN

1. Vertaistoiminnan kehittäminen ja resursointi
 - a. Palkataan vertaistoiminnan koordinaattori (2015, Ay-avustus RAY)
 - b. Paikallistiimien toimintarahoituksen kehittäminen. Voiko RAYn jäsenjärjestöavustusta hakea ei-itsenäisille paikallistiimeille? (Ak-avustus RAY)
2. Leiritoiminta (vertaistuellinen, sopeutumismuunnostyyppinen, eri kohderyhmille)
Leiritoiminnan kysyntä kasvaa, osallistumismaksut nyt liian suuret pienituloisille perheille - > rahoituspohjaa pitää kasvattaa jotenkin.
 - a. Yhteistyö lomajärjestöjen kanssa? Ongelma, jos hyvätuloiset eivät voi osallistua leirille, vaikka olisivat vertaistuen tarpeessa
 - b. RAY:n yleisavustuksen korotus? (2015)
 - c. Leiritoiminnalle oma kohdennettu avustus, RAY Ak-avustus
3. Lasten ja nuorten toiminta (erityinen tarve heterosuhteeseen syntyneillä nuorilla uusperheessä)
 - a. Käynnissä oleva tutkimushanke 2014-2016 (OKM) pohjustaa toimintoja ja hankkeita tälle toiminta-alueelle. Ne suunnitellaan tutkimushankkeen tulosten pohjalta.
 - b. Koululaisten/nuorten toiminnan vakiinnuttaminen omaksi toimintakokonaisuudekseen, nuorisotyön koordinaattori (OKM yleisavustus nuorisotyötä tekeville järjestölle)

- c. Lasten ja nuorten toiminnan kehittämishankkeet (OKM hankeavustus, Alli Paasikiven säätiö / haku helmikuussa, Olvi-säätiö, Sohlbergin säätiö, 7nde mars, muu apuraha)
 - d. Koululaisten/nuorten kv-hankkeet (EU/Cimo, vapaaehtoisten aikuisten vetämät hankkeet)
4. Miestyö
- a. Miestyöryhmä on työstänyt vuonna 2014 suuntaviivat miesten vertaistoiminnalle
 - b. Vuodesta 2015 miestyötä kehitetään olemassa olevien resurssien puitteissa
 - c. Jatkossa pohditaan tarve mahdolliselle miestyön kehittämishankkeelle (RAY C-avustus, muu hankerahoitus)
5. Transtyö
- a. Liittyy suoraan Transtukupisteen perhetyöhön
 - b. Transtukupisteen perhetyön kanssa tehdään jo nykyisellään laajaa yhteistyötä
 - c. TTP:n perhetyötä täydentävä hanke (RAY C-avustus, TE-määräraha, muu rahoitus)
6. Pari- perhesuhde- ja eroauttamistyö
- a. Sateenkaariparit-hanke käynnissä (RAY C-avustus)
 - b. Perhesuhdekeskus: pari-, perhesuhde ja eroneuvontaa, niihin liittyvän vertaistoiminnan koordinointi koko Setan jäsenjärjestökentällä sekä ammattilaisten konsultointi ja koulutus. Toimintasuunnitelman raakaversio valmis (RAY Ak-avustus)
 - c. Ammatillisesti ohjattujen Vanhemman Neuvo -ryhmien toteuttaminen (RAY Ay-avustus, Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveyslautakunta, muut kaupungit)

AMMATILLISEN TYÖN KEHITTÄMINEN

7. Ammatillisen työn kehittäminen / koulutus / opetussuunnitelmat
- a. Koulutushanke käynnissä (OKM erityisavustus)
 - b. Ammatillisen peruskoulutuksen kehittämishanke (2015 Opetushallituksen avustus oppilaitoksille, OKM muu valtionapu)
 - c. Ammatillisen täydennyskoulutuksen jatkohanke, päivähoito- ja koulupainotus (OKM erityisavustus, muu valtionapu)
 - d. Ammatillisen täydennyskoulutuksen koulutuskokonaisuudet opetusalan henkilöstölle (Opetushallituksen täydennyskoulutus määrärahat)
8. Sateenkaariperheet perhehoidon resurssiksi
- a. Yhteistyöhanke kumppanien kanssa: lastensuojeluorganisaatiot, lastensuojelun kehittämisorganisaatiot, perhehoitajien organisaatiot (2016 RAY C-avustus)
9. Perhevalmennuksen ja äitiyshuollon kehittäminen
- a. Sateenkaariperheiden perhevalmennuksen ja äitiyshuollon valtakunnallinen kehittämishanke (2015 haettu THL terveyden edistämisen määräraha)
10. "Kiva koulu sateenkaariperheiden lapsille / sateenkaarilapsille" -hanke, (RAY C-avustus, Opetushallituksen jonkinlainen hankerahoitus [ei suoraan sopivaa rahoituskanavaa])

TIEDON LISÄÄMINEN JA LEVITTÄMINEN

11. Tutkimus
- a. Lasten hyvinvointikartoitus käynnissä (OKM erityisavustus)
 - b. Vanhempien hyvinvointikartoitus (erillinen rahoitus vai osa esim perhesuhdekeskuksen työtä?)
 - c. Uusi palvelukokemuskartoitus (erillinen rahoitus, vai osa ammatillisen koulutuksen kehittämishankkeita?)
12. Vaikuttamistyö
- a. Kaikkien perheiden Suomi -hanke käynnissä (RAY C-avustus)
 - b. Oman vaikuttamistyön kehittämishanke (RAY C-avustus)
 - c. Järjestölakimiehen palkkaaminen (RAY Ay)
13. Julkaisut ja opetusmateriaalit

- a. Julkaisut kohderyhmälle ja ammattilaisille (Kordelinin säätiö: tietokirjallisuus ja muut asiakirjajulkaisut/vapaa sivistystyö, haku elokuussa, Wihuri, Erkko, Olvi, Sohlberg)
- b. Uusi opetusvideo sateenkaariperheistä (Wihurin rahasto / haku toukokuussa, Erkon säätiö / jatkuva haku, Olvi, Sohlberg)

14. Viestintä

- a. Tiedottaja (RAY Ay-avustus)
- b. Nettisivujen sisällön, tekniikan ja ulkoasun uudistaminen (Kordelinin säätiö: tietokirjallisuus ja muut asiakirjajulkaisut/vapaa sivistystyö, haku elokuussa)
- c. Aktiivinen mediatyö
- d. Järjestölehti

15. Hallinnon kehittäminen

- a. talous- ja hallintopäällikkö (RAY Ay-avustus)
- b. järjestö/kehittämispäällikkö (RAY Ay-avustus)

16. Kansanvalistuskampanjat

- a. Perheitä sateenkaaren väreissä -näkyvyyskampanja, myös mies- ja transnäkökulmat esille (hankerahoitus)
- b. Mukana HLBTI-näkyvyyskampanjoissa (hankerahoitus)

MUUT

- 17. Lastenkulttuuri, Kansainvälinen sateenkaariperhepäivä (OKM, apurahat)
- 18. Kirja sateenkaariperheistä

PYSYVÄT TYÖNTEKIJÄT

Tarvittavat jatkuvaluonteisen toiminnan työntekijät (ei hanketyöntekijät) prioriteettijärjestyksessä ja mahdollinen aikajana:

1. Vertaistoiminnan koordinaattori (Ay) 2015
2. Nuorisotyön koordinaattori (OKM) 2016
3. Talous- ja hallintopäällikkö (Ay) 2016
4. Järjestölakimies, laaja toimenkuva: neuvonta, vaikuttamistyö (Ay) 2018
5. Tiedottaja (Ay) 2019
6. Järjestö-/kehittämispäällikkö (Ay) 2021

Perhesuhdekeskus

Toiminta-ajatus

Perhesuhdekeskus on toiminnan työnimi, mutta myös yksi ehdokas toiminnan varsinaiseksi nimeksi.

Perhesuhdekeskus

- koordinoi pari- ja perhesuhteisiin liittyvää vertaistoimintaa, sekä kouluttaa vertaisohjaajia Sateenkaariperheissä ja muissa Setan jäsenjärjestöissä
- tuottaa tietoa ja materiaalia hlbt-ihmisten pari- ja perhesuhteiden tueksi
- tarjoaa pari-, perhe- ja eroneuvontaa erityisen vaikeassa tilanteessa oleville sateenkaaripareille ja vanhemmuuskumppaneille, sekä ohjaa muihin palveluihin
- konsultoi ja kouluttaa pari-, perhe- ja eroneuvonnan ammattilaisia haastavissa asiakastilanteissa
- suunniteltu alkavaksi vuoden 2016 (tai osittain vuoden 2017) alusta

Tavoitteet

- Hlbt-ihmisten parisuhde- ja perhesuhdehyvinvointi lisääntyy ongelmia ennalta ehkäisevän vertaistoiminnan ja tiedollisen materiaalin ansiosta
- Vaikeissa pari- ja perhesuhdeongelmissa olevat perheet, joille julkiset palvelut eivät kykene tarjoamaan riittävää tukea, saavat ammatillista tukea kriisissä
- Suomalainen ammatillinen pari-, perhesuhde- ja eroneuvonta kehittyy konsultoinnin ja koulutuksen ansiosta

Kohderyhmä

- hlbt-ihmiset
- hlbt-ihmisten perheenjäsenet:
 - lapset
 - puoliset, kumppanit
 - vanhemmat, muut läheiset
- pari-, perhe- ja eroneuvonnan ammattilaiset

Resurssit

- RAYn kohdennettu avustus
- Kolme työntekijää, joista ainakin yksi laillistettu pari-, perhe- ja eroneuvonnan ammattilainen
- Sateenkaariperheet ja muut Setan jäsenjärjestöt toteuttavat käytännössä pari- ja perhesuhteisiin liittyvän vertaistoiminnan, jota perhesuhdekeskus koordinoi
- Kataja Parisuhdekeskus ry toimii asiantuntijakumppanina, toteuttaa vertaisohjaajien koulutuksen ja jatkaa sateenkaariparien tukemiseen liittyvää kehittämistyötä

Tarpeen perustelut

- Pari- ja perhesuhteet ovat keskeisin osa yksilön hyvinvointia.
- Lapsen ja sosiaalisen vanhemman asema sateenkaariperheessä on monin tavoin epävarma, erityisesti vanhempien erotessa.
- Erityisesti sateenkaariperheiden erotilanteet ja apilaperheiden vanhemmuussuhteiden tukeminen ovat osoittautuneet julkisen palvelun ammattilaisille hyvin haasteellisiksi.
- Tutkimusten ja käytännön kokemusten mukaan sateenkaariparit eivät saa riittävää tukea pari- ja perhesuhteilleen julkisista palveluista:
 - Sateenkaariperheet ry:n koulutushankkeen viestit: esim. ammattilaiset kokevat usein olevansa kyvyttömiä sateenkaariuusperheiden kanssa.

- Helsingin kaupungin viesti: tarvitsemme tietoa ja tukea voidaksemme palvella sateenkaariperheitä, erityisesti perhe- ja eroneuvonnassa
- Kohderyhmän viestit: 1. Palvelututkimuskyselyn 2006 mukaan perheet eivät olleet saaneet riittävää tukea pari- ja perhesuhdeneuvonnasta, tai uskaltaneet hakeutua palveluihin syrjinnän pelossa 2. Kataja Parisuhdekeskus ry:n tekemä tarvekartoitus

Toimintatavat

- Järjestetään parisuhdetoiminnan vertaisohjaajien perus- ja jatkokoulutus, sekä virikekurssit
- Huolehditaan vertaisohjaajien tukemisesta, innostamisesta ja rekrytoinnista
- Koordinoidaan ja ideoidaan Setan jäsenjärjestöjen tuottamaa pari- ja perhesuhteisiin liittyvää toimintaa, kuten parisuhdekurssit ja vertaistoiminta hlbt-ihmisten vanhemmille/puolisoille/lapsille tai apilaperheiden vanhemmuuskumppaneille
- Tehdään keskitettyä tiedottamista, ja innostetaan uusia jäsenjärjestöjä mukaan toimintaan
- Järjestetään valtakunnallisia, ammatillisesti ohjattuja parisuhdekursseja erityisryhmille
- Tuotetaan tietoa ja materiaalia hlbt-ihmisten pari- ja perhesuhteiden tueksi
- Valtakunnallinen neuvontapuhelin, vastaanotto ja nettipalvelut
- Tarjotaan parisuhde- ja eroneuvontaa erityisen haastavassa tilanteessa oleville sateenkaaripareille, joiden ei voi ajatella saavan riittävää tukea julkisista palveluista
- Tarjotaan perhesuhdeneuvontaa apilaperheille, joilla on vanhemmuuden jakamiseen liittyviä haasteita, tai joissa toinen tai molemmat parit eroavat
- Tarjotaan eroneuvontaa sitä tarvitseville sateenkaaripareille ja heidän lapsilleen
- Ohjataan sateenkaaripareja ja -perheitä heille sopiviin julkisiin palveluihin silloin kun harkitaan, että perhettä osataan auttaa niissä
- Konsultoidaan ja koulutetaan ammattilaisia neuvonnasta kertyvän asiantuntemuksen pohjalta.

Seuraukset organisaatioon

- Laajentaa Sateenkaariperheet ry:n kohderyhmää tämän toiminnan osalta myös lapsettomiin perheisiin
- Sateenkaariperheet ry tarjoaa tämän toiminnan kautta osaamistaan perhe- ja parisuhdekysymyksissä Setan muille jäsenjärjestöille, ja ottaa vastuulleen osan koko jäsenjärjestökentän järjestämän vertaistoiminnan koordinoinnista
- Laajentaa Sateenkaariperheet ry:n toimintatapoja ammatilliseen, psyko-sosiaaliseen neuvontaan. Yhdistyksen kaikkien muiden toimintojen osalta vertaistuki tulee pysymään tulevaisuudessakin pääasiallisena tukimuotona.

Rajauksia tehtävä *ammatillisen* neuvonnan osalta

- Ei ehkä voida tarjota parisuhdeterapiaa "tavallisessa" tilanteessa oleville mies- ja naispareille. Heille on aitoja ja laadukkaita vaihtoehtoja.
- Parisuhdeneuvontaa pitää kuitenkin pystyä tarjoamaan kaikille niille, joilla on jokin erityinen haaste. Mitä nämä voisivat olla? Apilaperhe, transtausta, polyamorinen suhde? Mitä muuta?
- Pitäisikö lapsiperheitä priorisoida? Eroneuvontaa kaikille lapsellisille sateenkaaripareille?
- Tarjotaanko ammatillista neuvontaa myös hlbt-ihmisten perheenjäsenille ja läheisille?

Toiminnan rajapinnat

- Kunnalliset ja seurakuntien palvelut
- Transtukipisteen perhetyön palvelut
- Pirkanmaan Setan Sinuiksi -neuvontapalvelu
- Kataja Parisuhdekeskuksen asiantuntijatyö